

BESSÓ

DE CAMPOS

ES TRENC, ARA

Entrevistam a L'Amo
En Guillem «Bessó» (U.P.M.)

Festes passades...

Espòrts

REVISTA MENSUAL.
ANY 1, Núm. 2 - Setembre 1988

BRESSÓ

Revista mensual
ANY I
Setembre 1988. Núm. 2

Edita: Obra Cultural Balear de Campos
Informació i correspondència:
Apartat de Correus núm. 40 - Campos

Coordinador: Joan Adrover i Mascaró
Coordinador fotografia: Fotos Vidal

Col.laboradors:

Pere Adrover
Miquel Adrover i Montserrat
Miquel Adrover i Mascaró
Xesc Adrover
Toni Amengual
Sebastiana Ballester
Tomeu Burguera
Pilar Cerezuela
Sebastià Covas
Joan Juan Pons
Clementina Kokkelink
Josep Lladó
Jaume Lladó
Cosme Mas
Magdalena Mas
Julià Mascaró
Joan Montserrat
Pere Ollers
Magdalena Rigo
Miquel Roig
Antònia Serra
Antònia Sitjar
Núria Vives

Portada: Foto Vidal

Subscripció: 1.900 ptes. anuals
Peus d'aquest exemplar: 175 ptes.

Depòsit legal: PM.951-1.988

Imprimeix: Informacions Llevant, S.A.
Tel. 55 03 28

Els articles publicats en aquesta revista, expressen únicament l'opinió dels seus autors. O.C.B.-Campos no n'és responsable. La publicació de col.laboracions es farà a criteri del Consell de Gestió, en català, exceptuant-ne l'exercici del dret de rectificació.

Hi ha hagut Festa Major, a Campos?

Ja fa un parell de dies que, segons el Programa Oficial, han acabat les festes i ja podem reflexionar, pensar, amb més tranquil·litat que han estat enguany les Festes d'Agost a Campos.

Quina és l'opinió de la gent (en general)? Les Festes passen com si res, sense aportar res de nou al poble, sense atreure la gent d'altres pobles veïnats, amb buidor, són tres dies només una mica distints. Aquesta és la resposta de molts, joves i majors.

Certament, no s'ha d'oblidar que per aquestes dates, a Mallorca, hi ha festa per tot arreu.

Bé, però això no basta per no agradar ni als campaners. A on és la imaginació? I la creativitat? I el suport a les noves idees? Enfront d'aquells que es neguen a fer res i d'aquells que diuen que qualsevol cosa que es fa està ben feta perquè sí, des d'aquí hem de dir, encara que fluixet perquè no tenim mitjans, que **hi caben a Campos unes millors festes**, que hi ha gent capacitada i que hi ha idees a l'abast per millorar-les.

No és necessari capgirar el món per això, basta donar peu i mitjans a les diverses i diferents iniciatives i, més encara, ajudar a fer créixer dins Campos, dia a dia, la creativitat per aleshores organitzar i gaudir d'unes bones festes, festes que mereixem els campaners, festes que siguin punt de referència dins la comarca, punt de trobada alegre i bulliciós per tota la gent.

Sincerament, enguany, tan sols hi havia de nou: la demostració de gimnàstica rítmica, la prova de Trial-indoor, l'exposició de Cabrera i poques coses més. No hi va haver, com l'any passat, ni presentació de llibre o acte semblant, ni teatre, ni un Recital d'altura i acceptació popular com el de Maria del Mar Bonet. Malgrat això, sentim a dir pel poble, que les pèrdues econòmiques són quantioses i es parla d'uns 2,5 milions, només un dia; xifra no menyspreable per a un poble que, sengons ens diuen, va malament.

Comença a ser hora que expliquin coses al poble, els qui els pertoca i passa d'hora de tenir una bona Festa Major i no manquen ni idees, ni models, ni persones.

Nota del Coordinador de Fotografia

Davant el desastrós resultat de tota la part de fotografia del passat número 1 crec que tenc l'obligació i el dret de donar-vos una explicació des d'aquestes mateixes pàgines a tots vosaltres, lectors, i també a tots els col·laboradors.

A base de posar-hi molta il·lusió i voluntat intentam suplir l'experiència que a tots els que prenem part en aquesta tasca ens manca.

A això, hi afegim les presses perquè la revista sortís abans de festes, els tradicionals problemes en tota mena de serveis durant el mes d'agost, un impressor amb molta bona voluntat, però tal vegada amb pocs mitjans (m'estim més pensar això que una total absència de sensibilitat i respecte davant les imatges foto-

gràfiques) i la falta de temps per poder veure abans unes proves; tot això va fer que les fotografies sortissin d'aquella manera que quasi no tenien res a veure amb els originals.

Per això, a continuació, en tornam publicar algunes, compa- rau-les amb les de l'altre número.

De totes maneres, una cosa vos vull dir, mentre jo col·labori amb RESSÒ com a coordinador de fotografia me compromet que això no torni passar. O, si passa, passarà una vegada... Solament una vegada.

Gràcies per la vostra comprensió.

Antoni Prohens Vidal

Foto: VIDAL

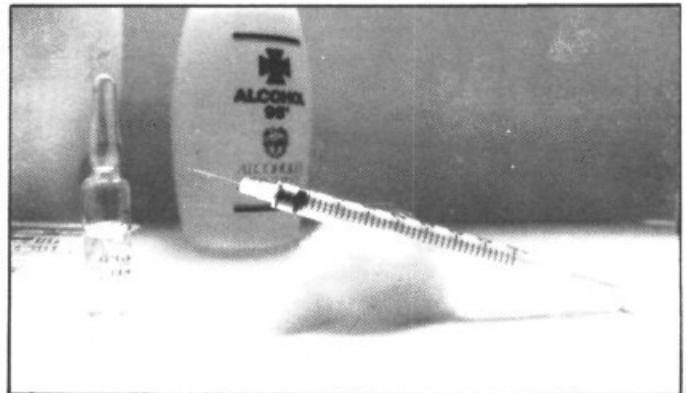

Foto: VIDAL

Foto: VIDAL

Foto: VIDAL

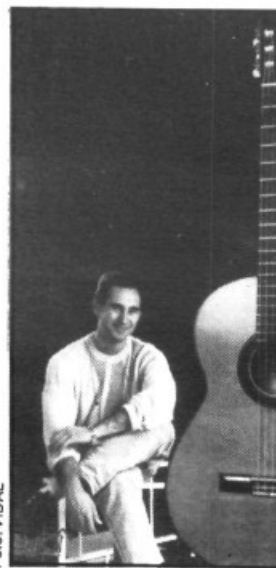

Foto: VIDAL

Fotos:
VIDAL

BAR
CA'N XIM
CAFÈ

Cartes dels lectors

Amb aquesta carta que hem rebut a la nostra redacció encetam aquesta nova secció que estarà oberta a qualsevol escrit que ens vulgueu enviar, sigui del tema que sigui:

EL CAMP DE CONCENTRACIÓ DE SA RÀPITA

La setmana passada, quan per primera vegada enguany me'n vaig anar cap a la platja de Sa Ràpita, em vaig trobar amb un panorama sorprenent. Allò no semblava l'entrada a una platja, sinó més aviat un camp de concentració. Tot envoltat de reixes, amb un senyal de direcció prohibida a fi de donar maldecaps als xòfers, que no tenen més remei que aparcar a la vorera de la carretera amb la provocació dels consegüents embossos, sonades i tota la resta. Quan vaig esser allà dedins, per accedir a la platja vaig haver de passar per una barrera estreteta, per la qual tot just passa una persona. Supòs que això serveix per poder controlar millor el personal.

A més a més de tots aquests mals nous, vaig poder notar que no n'han adobat cap dels antics.

Per començar hi ha bosses de plàstic i pots de begudes (buits, naturalment) tirats pertot arreu. Molta gent sembla que encara no s'han adonat que hi ha papereres i tampoc no he sentit a dir que s'hagi posat cap multa a ningú per embrutar la platja, cosa que podria resultar molt instructiva per a tot aquest personal. Finalment, em fic dins l'aigua i, poc temps després un wind-surf quasi m'enduu. Veig que tampoc aquí l'Ajuntament no s'ha preocupat de posar un poc d'ordre. A qualsevol lloc civilitzat es persegueix els windsurfistes que s'acosten massa als banyistes, i generalment s'habiliten zones especials perquè aquests senyors puguin desplegar les seves activitats esportives sense perjudicis per a la gent que neda.

Confii que es posi remei a això abans no sigui massa tard: recordem que hi ha hagut més d'una víctima per aquesta causa a altres indrets de Mallorca.

Un rapiter.

ELS FARISEUS

A dins la nostra vila hi ha coses que haurien d'esser motiu de vergonya col·lectiva. En el cas concret del que vull parlar per ventura no és un motiu de vergonya per a certs sectors, però per a mi sí que ho és i crec que també per a molta de gent.

Em referesc a la plaça que hi ha adossada a un costat de l'església, al costat del carrer Estret. Com tots sabeu aquesta placa és un homenatge a un personatge anomenat «José Primo de Rivera» i a tota una sèrie de campaners que moriren a la Guerra Civil lluitant amb els «nacionals». Quasi tretze anys després de la mort del dictador, el fet que aquesta placa no s'hagi llevat suposa un greuge per a tots aquells campaners republicans (que la gent vulgarment anomena «rotjos») que moriren assassinats pels faixistes (el cementeri de Porreres n'és un testimoni mut).

En aquest aspecte (que molts direu que és purament simbòlic, però que demostra per on bufa el vent) l'Església demostra una falta total de sensibilitat pel record d'aquestes persones, apart que demostra anar en contra dels principis democràtics, els de la seva pròpia doctrina i molt concretament el que «Església SOM TOTS».

Si hi hagués un mínim de JUSTÍCIA el que es faria seria llevar aquesta placa i posar-ne una en record de TOTS els morts a la Guerra Civil. Però no crec que això es faci, la placa seguirà allà on és i jo seguiré pensant que la nostra Església és una Església falangista.

REDRAD ILIME

EL CRONISTA OFICIAL S'HAURIA D'INFORMAR MILLOR

Com cada any he tornat llegir el programa de les Festes de la Mare de Déu d'Agost i he tornat comprovar la manca d'informació de l'amo en Miquel Roig i Adrover, el nostre cronista oficial.

Aquesta vegada ha estat al seu «No-Do Campaner» on comet dues faltes que consider inadmissibles: per una part citar només un parell de joves campaners que enguany han finalitzat estudis universitaris, marginant-ne al menys tres o quatre més. I en segon lloc, es permet atorgar títols d'especialista, a persones que just han acabat la carrera.

Per molt que m'esforç no puc creure que es tracti de descuits involuntaris, seria un desprestigi massa gros pel càrrec que ocupa. Més aviat continuaré pensant que a aquest poble uns sectors continuen fent parts i quarts, cosa que a l'any 1988 ja hauria d'haver passat a la història.

Un universitari de Campos

L'equip de Ressò, agraeix la col·laboració de l'Ajuntament de Campos per l'edició de la Revista.

BAR
CA'N XIM
CAFÈ

Lletres a la tieta

Campos, setembre-88

Benvolguda Tieta; rebeu la present en senyal del meu afecte i de la meua estimació, sabent que, malgrat el que llengües verinoses diuen, no em mouen altres intencions fora de les ementades.

Fer-vos arribar noves, de tan en tan, és un plaer del qual no voldria ser privat i, per això i com que n'hi ha a voler, començ sense més voltes ni preàmbuls.

En primer lloc us parlaré un poc de les Festes d'Agost, de les quals, supòs, en rebéreu un programa. Bé idò, sabeu que hem tengut unes molt bones festes, de les millors que jo record. Per començar, el poble ben enramellat, papers i paperins i robes vermelles i grogues i liles (amb castellet i ben netes). Llavors tota una trecafila d'espectacles, d'exposicions, d'esports, d'activitats per a infants etc. etc. i amb un fet destacable sobre els altres: la massiva participació de la gent fins a nivells mai vists. Com a punt negatiu, la berbena de la pista, i dic negatiu perquè la gent no va respondre com s'esperava, i no en quan a la qualitat, això va a gusts.

Al carrer la gent es movia, ballava, botava, passetjava, bevia, hi havia vertader ambient festiu. Jo Tieta vaig anar per tot, quasi per tot, i això em va suposar acabar fet pols però, s'ho pagava.

Un altre aspecte que va millorar en relació a anys passats fou el de la policia municipal; tots els accesos a la vila eren ben senyalitzats i controlats, difícilment podrà millorar-se.

Un apart mereixen les autoritats elegides, per allà no sé quin costum tenen, per aquí acostumen a deixar-se veure ben poc, això queda palès en una conversa de dos al-lots (Diumenge 14, 10 h. del matí, davant La Torre); un deia a l'altre:

-qui és aquell home que xerra amb D. Nofre?

-L'amo en Miquel Beques.

-Aquest no, l'altre.

-Deu haver vingut amb els tamborers de Lluçmajor.

Jo vaig haver de somriure i és que era el batle, llavors ja no el vaig tornar a veure fins al refresc, davant la Sala, l'endemà.

Deixant les festes i passant a coses de cada dia, vos record que a Campos tenim una ambulància i un ambulatori, al qual alguns diuen deambuladori, no sé perquè, però vaja el que ens interessa són altres coses.

Fa uns dies me'n contaren un parell, en relació a aquest servei i vull que les sapigueu.

La primera fa referència al SERVEI d'ambulància i és la darrera succeïda i poiser la més greu: un home necessità urgentment de l'esmentat SERVEI, per la qual cosa fou requerida la seva presència. La primera sorpresa va ser comprovar que el conductor era de vacances, cosa per altra banda molt normal (tè dret a gaudir-ne), llavors passes cap a l'Ajuntament i, segona sorpresa, l'ambulància hi és, el que no hi ha és cap conductor suplent ni res semblant; podeu imaginar-vos l'estat dels familiars! Va haver de venir-ne una de fora poble, crec que no calen més comentaris...

De l'ambulatori n'hi ha un bon enfilall, però amb dues podreu fer-vos-ne una idea: Les cadires són de plàstic, sense cap forat ni un, imaginau-vos una persona, enrevoltada d'altres cinquanta o seixanta, que seu dues hores, un dia de forta calor; bé quan s'aixeca du el cul ben banyat i hi deixa la cadira pel pròxim ocupant, no és massa agradable. Us pot semblar una beneïtura, però és un detall i molt bò de resoldre, pens.

L'altra és molt recent: un home es va fer un tall (bastant grosset) a una cama, va al metge, aquest el mira i decideix enviar-lo a Son Dureta, fins aquí molt bé (molt bé és un dir, perquè em sembla que no hi havia ni aigua oxigenada ni cap tros de bena). A Son Dureta li feren un nyarro «una dotzena de gafes i la pròxima setmana el metge del poble les te llevarà». i ara comença la rialla (el malalt cap ni una): aquell home se'n va al metge i aquest decideix llevar-li les gafes. Comença a cercar les eines i, MIRACLE! troba unes pinces, prova de llevar-n'hi una i, nanai! ho prova amb una altra i altres cinc-centes, i el malalt més blanc que la paret; a la fi el metge ho deixa anar i li diu: «amb els instruments que tenc no farem res, si no vas a comprar unes tenalles per tallar les gafes jo no les te puc llevar». El malalt, que feia estona que havia acabat les rialles, es posa els calçons, agafa el cotxe i a comprar els tenallons s'ha dit. Sis-centes pessetes i busques i llavors la feina del metge fou una xalada.

Talment m'ho contaren, talment us ho cont. Aquest metge (que per mi no té cap culpa de res) el conductor de l'ambulància (que tampoc no en té) i els malalts (que encara en tenen manco) tenen nom i llinatges (vull dir que això no és cap història) els que no en tenen són els fets.

Una altra història, Tieta, és la de la recollida del fems, per la qual cosa han repartit, pel poble, una sèrie de contenidors dins els quals es depositen les bosses plenes, bé idò pensau que al llarg de tot l'estiu no els han netejat ni una sola vegada, sempre hi ha regalims, és inevitable. El camió passa cada dos dies i bé, quan el sol ho ha encalenti tot la pudor que fan és insuportable i ara que la gent roman amb portes i finestres obertes, us ho podeu imaginar.

Bé Tieta, això s'ha allargat com a massa, però vaja per acabar us vull dir que no sé res de cap proposta per baratar el nom a la zona de les escoles de Ca n'Estela, això de Son Matacoloms és una beteonada d'algú que us volia fer broma.

Ara és veritat, recordant-vos la desnormalització i fent pregües perquè acabi aquest temps tan pesat que patim, m'acomiadare fins a la pròxima, puntual com sempre, esper, el mes vinent.

Adéu Tieta, besades a tothom.

Ho senti, m'agradaria saber que em volieu dir amb allò de «val mes lo dolent conegut que lo bò a conèixer» i es que aquesta vegada no se per on m'he sortit, no ho entenc. Adéu i records.

El vostre nebot

NOTÍCIES DE LA SALA

Ple.

Sessió extraordinària de l'Ajuntament celebrada en primera convocatòria dia nou d'agost

Un tema que es va tractar en aquest ple va ésser la urgència i necessitat de fer determinades obres a l'edifici i instal·lacions de l'antiga escola rural de ca n'Estela per a la seva conservació, segons la proposta d'un concurs públic per a la concessió de l'ús i finalitat de l'edifici i locals propis; així mateix es va aprovar el plec de condicions que han de regir aquest concurs.

La Corporació acordà per unanimitat designar com a representats legals D. Gabriel Buades Salom, procurador dels tribunals, i els advocats D. Josep Mir Cerdó i D. Jordi Fuster Rosselló en el judici relatiu al recurs número 312/88 interposat per la Confederació d'Associacions Empresariales de Balears contra l'acord dels Govern Balear pel qual es va aprovar definitivament el «Pla especial del Trenc-Salobrar».

Un assumpte de remarcad interès cultural va ésser el fet que els representats d'Aliança Popular al Consistori varen presentar una moció en què sol·licitaven la recepció per TVE-2 de la totalitat de la programació estatal en castellà (actualment determinats programes no es poden veure per mor que es desconnectà l'emissió estatal per a ametre únicament en català), així com també continuar amb la demanda d'una gran jaforia de televidents interessats per poder accedir a ambdues programacions donat l'interès que comporta una major varietat amb l'oferta televisiva sense menysprear els drets del nostre poble per la normalització lingüística. Tènicament no hi ha cap impediment per aconseguir aquesta pretensió. La solució més viable consistiria bàsicament amb instal·lar un altre repetidor que permetria la recepció dels programes de TVE-2 en castellà i en català.

Va tenir lloc l'aprovació definitiva del projecte de detall i reparació dels solars 8-9 del carrer Migjorn angular amb carrer Sirena de Sa Ràpita, el qual havia aprovat inicialment l'Ajuntament en ple en sessió celebrada dia 27 de juny, després d'haver estat exposat al públic sense

que es presentàs cap al·legació ni reclamació. Així mateix la Corporació també acordà publicar l'acord de l'aprovació definitiva al Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma i comunicar-ho a la Comissió Provincial d'Urbanisme en el termini de 10 dies, així com als propietaris i als altres interessats compresos dins l'àmbit territorial d'aquest Estudi de Detall.

La Corporació acordà informar favorablement la declaració d'interès social pel camp de golf a Sa Vinyola, proposat per D. Bertomeu Miralles Manresa, administrador de l'empresa **Zarpimi, S.A.**, el qual comptaria amb 18 forats, i homologació internacional per a alta competició en vista a la captació de turisme d'alt poder adquisitiu, augmentant així l'oferta esportiva-turística per aquella zona.

Igualment es va aprovar inicialment el projecte del pla parcial **Es Turo de Sa Vinyola**, redactat per l'arquitecte D. Andreu Bennàssar Obrador, segons la instància i documentació subscripta per D. Bertomeu Miralles Manresa, administrador de l'empresa **Zarpimi, S.A.**, una vegada contrastat amb l'article 41 de la Llei del Sòl i l'article 127 del **Reglament de Planejament Urbanístic**.

la Presidència va donar compte del Projecte del pla de millorament de façanes, i també l'informe rebut de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear interessant l'adhesió d'aquest Ajuntament a dita campanya.

El Sr. President de la Comissió de Cultura va elevar una proposta a l'Ajuntament perquè es sol·licitàs de la Direcció General de Telecomunicacions la concessió d'una emissora de ràdio en freqüència modulada, la qual vendria a cobrir dins l'àmbit educatiu-cultural de la població una àrea avui en dia necessitada de projecció i catalitzadors de les comunicacions entre l'Ajuntament -com a Administració- i la població.

Pel que fa al projecte d'avituallament d'aigua i sanejament del nucli urbà de Sa Ràpita hem de dir que fou aprovat per l'Ajuntament en sessió celebrada dia 22 de març i exposat al públic per termini re-

glamentari sense que es presentàs cap reclamació al respecte; per tant es procedirà a la seva remissió al Servei Hidràulic de les Balears i depen de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del territori la seva aprovació tècnica. I també interessà de la Conselleria d'Agricultura i Pesca el corresponent informe per ésser enviat al Servei Hidràulic per sol·licitar, vist el règim d'ajudes en matèria d'avituallament d'aigua i sanejament dels nuclis urbans, una financiació fins a un 80 % dels cost real de les obres tenint en compte l'excepcionalitat per ésser un Projecte global al dotar simultàniament el nucli de Sa Ràpita de xarxa d'aigua potable i de clavegueram i per la falta d'un standing turístic al no comptar amb ocupació hotelera.

I per finalitzar, el darrer acord que prengué el Ple a aquesta sessió va ésser el d'adherir-se al programa patrocinat pel Consell Insular de Mallorca mitjançant el qual s'estableix ajudes tècniques i econòmiques dirigides als serveis d'atenció primària municipals a través de convenis (es facultà la Presidència per a la subscripció).

MATERIALS DE
CONSTRUCCIÓ
MIQUEL LLADÓ

Avda. La Virgen, s/n.
Tel. 65 06 75

BAR
CA'N XIM
CAFÈ

Notes d'Església

«L'Obra: Monument i Temple»

Quan hagi sortit el nº 2 de «Ressò» ja haurà passat la tradicional i sempre actual «Festa de l'Obra». Enguany, com sempre se sol dur un Predicador, haurà predicat, si no hi ha res de nou, Mn. A. Oliver, C.R. (teatí), amb gran formació intel·lectual, home entenedor com sempre ho hauria d'esser el llenguatge d'Església.

Aquesta Festa té una primera connotació històrica o patrimonial o, també, si voleu, monumental. Hem de tractar «L'Obra», l'Església de pedra, com un preciós patrimoni històric, artístic i monumental del nostre poble, de tot el poble, perquè així és. Crec que l'Església no ha refusat mai la seva missió de salvaguardar els tresors que li han estat confiats per a transmetre al futur, a la posteritat. En aquest sentit, s'han de fer les millores necessàries per la bona conservació, i, a aquestes millores, hi estam obligats tots: campaners, amants de la cultura, institucions, administracions públiques.

Ara bé, l'altre sentit de «L'Obra» és el més profund, pels catòlics, de «Temple», paraula que faig servir aquí per referi-me a »Casa de

Déu», «Lloc de celebracions litúrgiques i religioses en general». En aquest sentit, l'Església també, se preocupa del Temple, però tenint en compte bàsicament les necessitats pastorals, és a dir, les necessitats del culte, de la litúrgia, de la catequesi, i d'evangelització en general. Tota reforma que es vulgui fer a «L'Obra» s'ha de fer tenint en compte aquest darrer sentit, i afegesc, a títol d'opinió personal, primordialment, perquè aquesta és la finalitat primera, tal volta no exclusiva, del Temple, de l'Obra i de l'Església.

D'altra banda, començam novament un curs (avui ens movem segons els calendaris escolars), i l'Església també retorna a tasques que havien restat aturades a l'estiu: catequesi de confirmació, catequesi de comunió, catequesi de postcomunió, són, entre d'altres, algunes activitats que tornen a començar, la informació és a l'abast de tothom. Vos record, però que és el divendres el dia que es sol emprar més per tals activitats, de manera que, aquells que estau interessats hauríeu de tenir-ho present.

S'Esquella

1er Consell Agrari a Campos.
2^{on} a la part forana

El Consell Agrari és un òrgan d'Assessorament de la Conselleria d'Agricultura. Formen part d'ell membres de la mateixa i d'Associacions agràries, entre ell el campaner Guillerme «Bessó»

El Pla Estratègic pel trienni 1988-91 està compost de 6 objectius:

1er Aconseguir que els agricultors a títol principal de Balears augmentin la renda almanco fins a la mitjana d'Espanya.

2on Millorar les condicions de vida i hàbitat dels pagesos perquè es freni l'abandonament de zones rurals.

3er. Que la població agrària no davalli per davall una quota d'un 5 % de la població activa.

4rt. Formar 500 joves agricultors per fer explotacions rendables.

5è Posar en marxa nou reguiu a 2.500 Has. actualment de secà.

6è Dins l'àmbit del medi natural crear 4 Parcs Naturals i inversió de 343 milions

pel Pla d'extinció d'incendis.

Per aquest Pla s'estableixen 12 programes i 49 subprogrames.

S'ha d'actuar el Pla mitjançant els Consells Insulars i per comarques.

Com a nota d'interès per Campos, cal dir que està en Projecte fer un Camp d'Experimentació a Campos, pel reguiu amb aigua salada, sistema que se vol estudiar per la seva implantació.

Finalment, i pels més joves, cal dir que la Conselleria ha posat en marxa una Escola d'Agricultura per a formar agricultors per dur endavant explotacions. També que la conselleria ha de firmar un conveni amb la UIB (Universitat de les Illes Balears) i la universitat Politècnica de València per a formació de Gerents de Cooperatives de cara a titulars superiors, ja que es constata que falten persones amb experiència en gerència de cooperatives.

Redacció

Quinta del 73

El divendres dia 5 d'Agost, els quintos i quintes del 73 es reuniren pel tradicional sopar, després de la no menys tradicional missa. Si és ver que com més són més riuen, ben segur que varen riure de valent.

Foto: Vidal

Foto: VIDAL

Els estudiants campaners d'ensenyament mitjà

per Jaume Lladó i Antònia Serra

Des de fa alguns anys, quan, per deixadesa de les autoritats competents, Campos va perdre l'oportunitat de gaudir d'un centre públic d'ensenyament mitjà, els joves campaners que volen estudiar B.U.P. o F.P. s'han de desplaçar a un altre lloc per poder cursar els seus estudis. Preferentment als pobles veïnats: Lluçmajor i Felanitx.

Ara és temps de començar el curs, per això hem cregut convenient realitzar un estudi sobre les dades (sempre aproximades) que hem pogut recollir per mostrar la magnitud del problema.

ESTUDIANTS DE B.U.P.

	Felanitx	Lluçmajor	Manacor	Palma
Primer	15	10	0	5
Segon	5	27	1	1
Tercer	14	5	2	2
C.O.U.	2	13	0	0

ESTUDIANTS DE F.P.

	Felanitx	Lluçm.	Manacor	Palma	
Primer	4	14		0	PRIMER
Segon	6	10		1	GRAU
Primer	5	7		1	SEGON
Segon	7	2		-	
Tercer	2	1		-	GRAU

Totalitzant veim que hi ha 60 al.lots que es desplacen cada dia a Felanitx, 89 a Lluçmajor, 10 a Palma i 3 a Manacor. Són 162 al.lots campaners, un nombre considerable. Com a dada orientativa podem dir que a l'institut de Lluçmajor hi ha 184 al.lots llucmajorers, tots els altres són dels pobles de la comarca. El total d'alumnes de l'institut és de 487.

Continuarà

Pau al Sahara

D'es d'aquestes planes volem agrair la col·laboració dels campaners amb la campanya de recollida d'aliments per als camps de refugiats al Tinduf. La recollida no fou important quantitativament, suposam que no per manca de solidaritat, sinó per manca d'informació i per possibles prejudicis -d'altra part injustificats- que altres campanyes no han arribat a bon termini o no han servit gairebé per res. L'intent de dur a terme aquesta campanya no significa únicament la recollida d'aliments per als refugiats, sinó també la mostra de solidaritat amb un poble en lluita per la seva identitat i la seva llibertat.

Volem també aprofitar per donar a conèixer una mica el que és el poble saharauí i el seu Estat a l'exili, la RASD; en un moments en què a nivell internacional es parla d'una possible pau al Sàhara per la intervenció de la O.N.U.

La RASD està situada al Nord d'Àfrica, entre el Marroc, Mauritània i Algèria i molt a prop de les Illes Canàries. Des del 1884 al 1975 el seu territori va ser colònia espanyola. Durant els anys de la colonització se'n tragueren grans

beneficis de l'explotació pesquera i dels fosfats, en canvi de deixar un territori i la misèria a un país pràcticament arruïnat. El 1958, en un intent de frenar les pressions de l'O.N.U. per a la descolonització, fou declarada «Província Espanyola».

El mes de novembre del 1975 el govern espanyol va adoptar una tàctica doble: prometre als saharauis donar suport a la descolonització i reconèixer als seus representants legítims, i al mateix temps negociar amb el Marroc i Mauritània la venda del Sàhara, que es concretà amb l'acord tripartit de Madrid.

Espanya abandonà el Sàhara el mes de febrer del 1975, confinant els civils a les ciutats i desarmant els saharauis. L'exèrcit marroquí inicià l'ocupació i començà un extermini sistemàtic de tot el que representava o podia representar l'autodeterminació. Milers de saharauis abandonaren les seves ciutats i, travessant el desert amb l'ajuda dels Front Polisari, s'organitzaren els primers camps de refugiats; camps que compten amb una organització pròpia i amb el suport d'entitats internacionals, de la O.N.U. i de la O.U.A.

El 27 de febrer del 1976 es proclamà la RASD i es va declarar la guerra als dos països invasors: el Marroc i Mauritània. L'any 1978 Mauritània firmava la pau amb la RASD i es retirava darrere les seves fronteres. Els dotze anys de lluita, d'organització i d'esforços han aconseguit mantenir ben alt l'esperit i la voluntat ferma d'autodeterminació d'aquest poble, dret reconegut per les organitzacions internacionals, i de fer un Estat reconegut ja per més de 70 països. Dins aquest contexte el Marroc s'ha vist obligat a començar a parlar de pau i de crear les condicions favorables per tal de poder-se dur a terme un referèndum per l'autodeterminació. Aquesta lluita ha fet també possible que després de la ruptura de relacions oficials entre el Polisari i el govern espanyol, dintre de l'opinió pública espanyola es torni a parlar de la necessitat de reconèixer la RASD i el seu representant, el Polisari.

Des d'aquestes planes ens sumam a l'esforç i a la lluita per trobar una solució justa a aquest conflicte i que dugui els saharauis a aconseguir el seu ideal: TOTA LA PÀTRIA O EL MARTIRI.

Amics del Poble Saharauí

Camp de treball Campos'88

Què és un camp de treball? Potser sigui aquesta la primera qüestió a aclarir, doncs bé, ve a esser una espècie de campament per a joves i al.lotes de 18 a 25 anys, però amb la característica que hi ha unes hores de feina no remunerades i un cert temps lliure per a poder fer el que els plagui.

Enguany, organitzat per la Direcció General de Joventut del Govern Balear, es va muntar un d'aquests Camps aquí, a Campos, amb el tema de «Festes Populars». S'hi podien inscriure joves de qual-sevol Comunitat Autònoma, i fou a partir d'aquí que comença «l'aventura» dels catorze joves que ens tocaren en sort.

Arribaren a Campos amb la xafagosa calor dels primers dies d'Agost pensant-los damunt les espatlles, vingueren en petits grups (quatre de Badajoz, tres de Logronyo, tres de Madrid, tres de Catalunya i un de Cadis), però al poc temps ja formaven el gran grup que conviuria durant quinze dies al Club Nàutic de la Ràpita, i que treballaria, els matins a Campos per intentar donar una mà a l'hora de vestir el poble amb les robes de festa.

En arribar a Campos els matins es repartien les feines programades pel dia, i se'ls va poder veure des de dia 2 fins dia

13 transitant pels carrers del nostre poble. Un dia aferraren els cartells de les berbenes, altres penjaren paperins a les places i al carrer Estret, un altre feinejaren devers la pista, idearen i pintaren els cartells que anunciaven les festes i, que per art de màgia, desaparegueren d'un dia a l'altre, i també, com no, donaren una mà a l'hora de muntar l'exposició del concurs fotogràfic i la de Cabrera. Cal remarcar que quan venien de cercar aquesta darrera d'Alaró tingué lloc l'únic incident greu de tot el camp: el cotxe en què viatjaven quatre dels joves va xocar frontalment amb un altre que realitzava un avançament perillós. Les conseqüències haguessin pogut esser molt pitjors del que foren, i ja fou suficient. Tres d'ells, junt amb el conductor, tornaren a Campos el mateix vespre, plens de palades i copejades. El quart quedà ingressat a Son Dureta amb desviació de columna i al cap de dos dies el traslladaren en avió a Barna.

Un cop acabada la tasca dels matins, els nostres amics se'n tornaven cap al Club Nàutic on menjaven i dormien. Els horabaixes solien esser, normalment, lliures i ells els aprofitaven per gaudir de la platja i recuperar un poc de la son que

duien enrrera.

Moltes foren les coses que els cridaren l'atenció, i que a nosaltres ens semblen del més normal, perquè senzillament hi estam acostumats; per exemple que hi hagués tanta gent que anàs amb bicicleta, les cadiretes que per als nins petits, aquestes duen i també el procés de selecció de tàperes.

Quant al menjar, no se'ls va sentir molt. Al.lucinareu sobretot amb el frit mallorquí i desenvoluparen fòbia contra les patates frites. N'estaven tips, i es decidiren per aconsellar als cuiners les mil maneres de servir-les que existeixen en el món.

Poc a poc s'anà acostant l'hora de retornar a les seves terres i, una rera l'altra, tancaren les maletes, i amb el cap i els cors plens de records emprengueren el camí de tornada. Dia 15 horabaixa ens acomiadarem dels vuit darrers viatgers. Havíem tingut petites desavenències, però al final sempre solen prevaler els millors moments i oblidar-se els altres. Només desitjam que per a ells el poble de Campos sigui un petit, però estimat, record.

M.S. i M.LI.

Mari
BOUTIQUE
MODA INFANTIL I JUVENIL
CAMPOS
-MALLORCA-

GABRIEL AMER TABERNER
SERVEI OFICIAL
PEUGEOT-TALBOT
EXPOSICIÓ I TALLERS
Ronda Jaime II - Esq. Calle Poniente
Teléfono 650813 - 07830 CAMPOS

DES DE FA MOLTS D'ANYS
PRESENTAM L'OFERTA
DE SERVEIS MÉS AMPLIA
EN FOTOGRAFIA PROFESSIONAL
DE QUALITAT.
ARA TAMBE LA PRESENTAM EN VIDEO,
PERQUE EL VIDEO... TAMBE SE POT FER BE.

Vidal

CARRER DE PLACA 15
TEL. 650 643 - CAMPOS

PER LES FOTOS QUE FEIS AMB LA VOSTRA MAQUINA VOS DONAM:
- UN ALTÍSSIM NIVELL DE QUALITAT - SERVEI EN 24 HB HORES -
- EL MILLOR PREU... I UN NOU RODET **GRATIS** PER CADA
UN QUE EN DEIXEU PER REVELAR I FER COPIES -
SI NO HO VEIS BEN CLAR... FEIS QUATRE NÚMEROS!

ES UN SERVEI QUE VOS OFERIM AMB
SolisColor
UN LABORATORI A
NIVELL EUROPEU

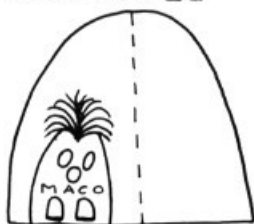

Campament Cala Murta '88 (3er torn, 4^{art}, 5^è, 6^è, 7^è i 8^è)

Aquest campament va esser el que va durar més, per tant resultaria massa llarg fer-ne una crònica, així mateix els contaré els aspectes de més relleu, succeïts en aquests dies passats:

DIUMENGE

1er dia, diumenge

El primer dia, diumenge, va esser molt curt perquè ja era tard quan arribàrem, de fet vàrem començar els actes anant al túnel que hi ha damunt la platja de Cala Figuera i llegint poemes de Mossèn Miquel Costa i Llobera, acabàrem el dia amb una vetllada després del sopar, amb jocs molt diversos; el que ens va divertir més va esser el de la Frontera, perquè el vàrem realitzar al pinar que hi havia a la vora, moments més tard ens vàrem anar a dormir, però sense gaire son perquè encara estàvem una mica desbaratats... i al cap de poc temps ja n'hi havia de renouers que feien les famoses flexions marcades pels monitors.

DILLUNS

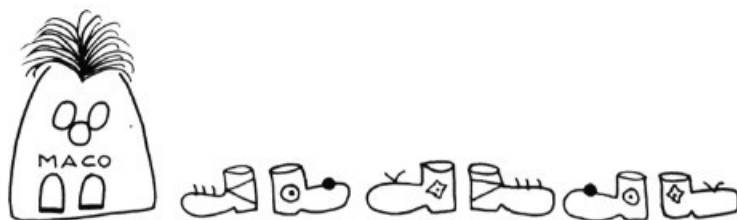
2^{on} dia, dilluns

Quan vàrem haver berenat, netejàrem i endressàrem el barracó, llavors vàrem partir cap a la platja de Formentor. Allà hi havia un petit port on els al.lots varen disputar una competició de salts, el guanyador va esser el nostre estranyable amic Joanet Pizà, i el simpàtic monitor Miquel «Fidaver» ens va entretenir contant-nos una hora!!! d'acudits. Llavors vàrem partir per sopar al campament, férem l'habitual vetllada i jugàrem als xinesos, aquest vespre sí que ens vàrem dormir tots ben aviat perquè estàvem molt cansats i a més per no repetir el que havia passat el vespre abans.

Foto: MAGDALENA RIGO

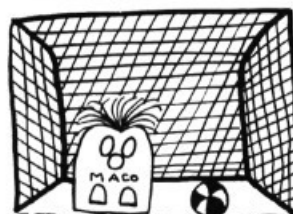
DIMARTS

3er dia, dimarts

Després de berenar vàrem anar a nedar a Cala Murta on en Joanet Pizà va tornar a esser l'estrella del dia pels seus magnífics salts aquàtics. A l'horabaixa anàrem a Cala Figuera i quasi tots arribàrem fins a una illa que hi ha a uns 115 metres de les roques, el monitor Toni Barceló es va aficar pues d'erició. A la vetllada els monitors varen fer passar una mala estona als «novells», i es varen aixecar a la matinada i ens varen posar les sabates a la plaça del campament.

DIMECRES

4^{rt} dia, dimecres

Al matí, després de berenar i agafar les sabates, vàrem fer el dia de L'Indi, ens havíem de pintar per passar les proves: Travessar l'aduana, (del campament nostre al dels indis per fer-nos un certificat mèdic i també el carnet de cavalcar, vàrem passar uns mals moments, tot va acabar anant a la platja de Cala Murta per llevar-nos les pintures.

A l'horabaixa es varen disputar les semifinals de Futbolet (sistema: per eliminació) i quedaren com a semifinalistes:

- Los Picapedra
- The Rebels
- Sa Barraca
- Els Monitors

El Cap vespre vàrem anar a dormir al mollet de la platja de Formentor realitzàrem un joc molt entretingut de boxa amb coixins i amb els ulls tapats.

5^è dia, dijous

Vàrem partir ben dematí cap al campament, berenàrem i anàrem a nedar a Cala Figuera, a l'horabaixa ens varen visitar uns amics d'en Miquel «Fidaver», un Metge i un Arquedleg i es varen quedar fins a les vuit, mentre tant es va jugar la Final de Futbolet amb els equips, Sa Barraca i Els Monitors, va quedar guanyador «Sa Barraca». El premi va esser una ceba per cada un.

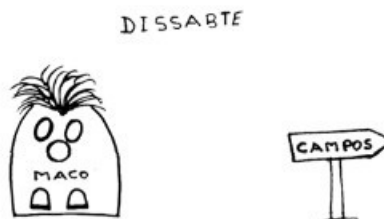
Després d'això vàrem pujar al pal, ens vàrem cansar molt però també ens va agradar. A la vetlada vàrem anar a caçar Mopis (més coneguts com a Gambuzins o «poalades d'aigua») i els monitors ens varen fer la nit de por fent-nos creure que havia desaparegut un company nostre (Damià Mulet) i un monitor (Toni Barceló)

6^è dia, divendres

Durant el divendres vàrem realitzar el dia de les telecomunicacions amb ràdio, televisió i premsa, els de la premsa vàrem fer una sensacional revista amb en Miquel «Fidaver» i Miquel Adrover, com a director i subdirector, respectivament. La revista es deia «Cala Murta Times», a l'horabaixa la monitora Magdalena Rigo es va acomiador de nosaltres.

Després vàrem fer l'habitual vetlada de jocs amb una sortida al pinar on havíem de trobar els monitors que estaven amagats dins el recinte.

7^è dia, dissabte

Ens vàrem aixecar a les vuit i quart, netejàrem el barracó, el campament i preparàrem les nostres coses. Després de berenar vàrem anar a veure el monument de Costa i Llobera on li cantàrem un pare nostre, tot seguit l'autocar ja ens esperava al campament. Havien estat uns dies molt agradables que no oblidarem, en companyia de simpàtics i comprensius monitors com: Miquel «Fidaver», Miquel Adrover, Toni Barceló, i Magdalena Rigo i Esperança Mulet (que varen fer de cuineres durant uns quants dies), Aina Lladonet, Margalida Ripoll i Miquela Mas.

De manera intermitent vàrem comptar amb la companyia de Pere Puigserver, Tomeu Adrover, Sebastià Melià i Catalina Vidal, també monitors. Ens varen visitar al campament, Tomeu Lladonet, Margalida Barceló, Cati Mari Seguí, Francisca Forteza, Magdalena Monserrat, la família d'en Simó, la família de na Cati i la cuinera dels campaments d'altres anys Maria Pomar.

Gràcies per la vostra ajuda i col.laboració, esperam poder repetir l'experiència ben prest.

A. Barceló
C. Mas

De darrera hora

Sessió plenària extraordinària a l'Ajuntament

Dilluns dia 5 de setembre. Assistents: 10 dels 13 regidors que formen el Consistori, i el Secretari. La lectura de l'acta de l'anterior assemblea provoca una petita discussió sobre la redacció d'un punt concret: el que tractava de la petició

d'una emissora i la freqüència corresponent a la Direcció General de Telecomunicacions de Madrid.

Dins l'ordre del dia el primer punt, el més important, es

tracta de l'avanç de les futures Normes Subsidiàries. S'aprova la informació pública. Això vol dir que els qui volgueu, podeu informar-vos a La Sala, al.llegant o proposant el que volgueu. No ens queixem més enviant si les NN.SS. surten

esguerrades.

El segon punt va ser la pròrroga de la concessió del servei de recollida de fems, per tot un any més, concedida al mateix empresari actual.

Redacció.

Entrevista

Guillem Roser (Bessó), pagès i capdavanter de la Unió de Pagesos

En Guillem Roser té 66 anys i va començar a fer feina de pagès als 12. Forma part, per tant, de la generació d'hortolans campaners que dins pocs anys es jubilaran, després de més de mig segle de dedicació a aquesta professió tan antiga i tan meravellosa. RESSÒ l'ha entrevistat per dos motius: per la seva llarga experiència com a treballador de la terra i perquè des de fa uns anys és el membre més actiu de la Unió de Pagesos de Mallorca a Campos.

RESSÒ.- Bon vespre, l'amo En Guillem. Hem vengut a demanar-vos quatre coses sobre un tema que vós coneixeu molt bé: l'agricultura a Campos. Voldríem que ens explicàssiu, per començar, quines diferències veis entre el camp de la vostra joventut i el d'ara.

Guillem Roser.- Tot ha canviat moltíssim. Ara hi ha coses millors i coses pitjors. Jo crec que tot hauria anat molt millor si haguéssim sabut conservar les coses bones d'aquella època i adaptar-ho als temps actuals. Abans, el jovent se sacrificava molt més, tenia un sentit de la responsabilitat molt més marcat que ara. Avui en dia només pensen a passar-s'ho bé, vetllar molt i fer poca feina. Però sense fer feina de bon de veres no aconseguiran res mai.

RESSÒ.- Posau-nos un parell d'exemples de com havíeu de fer la feina quan éreu jove.

Guillem Roser.- Ens ho fèiem quasi tot nosaltres mateixos. No depeníem tant de les cases de pinsos, ni de les empreses de maquinària, ni dels Bancs, ni de res. Quasi tot sortia de la nostra feina. Actualment ja no sabem ésser auto-suficients. També ens esforçàvem fora mida. Jo partia els dissabtes a mitjanit a cercar un viatge d'alga amb el carro, a trenc d'alba arribava a ca nostra i me n'anava a jeure fins a l'hora de dinar. També te puc dir que vaig fer dues cases a la vila i tots els cantons són fets meus. Eren els anys 40, just acabada la guerra civil, i els pagesos érem els únics que no patíem fam perquè tot ho podíem fer dels nostres productes (pa, llet, carn, ous, verdures, etc.) Aquells anys dúiem les gerres de llet a vendre a Campos damunt el tub de la bicicleta. La veníem a una pesseta el litre per als soldats del batalló estacionat a Campos.

RESSÒ.- L'any 1977, els pagesos mallorquins s'organitzaren sindicalment al voltant de l'únic sindicat pagès de Mallorca: La U.P.M. Què ha representat la Unió per als pagesos campaners?

Guillem Roser.- Per a un qui no ha viscut el sindicat des de dedins, quasi

Foto: VIDAL

res. En canvi, aquells qui han assistit a les assemblees locals i a les de Montuïri, saben que la U.P.M. ha defensat contínuament els nostres interessos, sense vendre's a ningú, enfrontant-se a Governadors civils, a la policia i a la Guàrdia Civil, a Consellers d'Agricultura, al Govern de Madrid, etc. sempre amb la idea que les explotacions agràries familiars poguessin sobreviure i mantenir-se dins uns nivells econòmics i socials dignes.

RESSÒ.- Però la crisi de la nostra agricultura segueix agreujant-se. Què ha fallat, idò?

Guillem Roser.- Els pagesos, sobretot. No hi ha hagut consciència de classe explotada. Dels 90 afiliats de Campos, saps quants varen anar a la inauguració de l'exposició «10 anys de la U.P.M.» feta a Campos per la Fira de l'any passat?: 11. Ens hem estimat més empobrir-nos a poc a poc, o haver d'abandonar les terres, abans de cercar solucions col·lectivament. I les conseqüències de la nostra actitud les pagaran també els joves, perquè no podran

viure dignament del camp.

RESSÒ.- Què fa ara, concretament, la U.P.M.?

Guillem Roser.- Tenim una oficina a Ciutat, amb una coordinadora. Des d'allà podem oferir tots aquests serveis als afiliats:

- consultori jurídic gratuït
- tramitam qualsevol subvenció (actualment les dels bous)
- també feim les declaracions de renda (a 1.500 pts.)
- estam coordinats amb la Coordinadora estatal d'organitzacions agràries (C.O.A.G.).

El nostre funcionament és a base d'assemblees mensuals, i la Permanent es reuneix cada setmana.

RESSÒ.- Com veus la situació actual del camp al nostre terme?

Guillem Roser.- Com tothom: més negre que el carbó. Així i tot crec que no s'ha de perdre el coratge i pensar que de més verdes n'han madurades.

Vull dir que mentre hi hagi un cert nombre de gent inquieta i preocupada pel futur col·lectiu pot botar l'espera que encengui de bell nou el foc de la prosperitat.

Si vols posar quins són els problemes més actuals que jo veig a Campos, escriu:

-aigües contaminades, sobretot per les aigües brutes de les indústries del poble. Hi ha possessions amb pous d'aigua potable (fa uns anys) i ara l'aigua put, que les vaques sols no la volen tastar:

-les aigües depurades de Ciutat: en arribar-nos ja no quedaran pagesos. La S.A.T. local necessària per tirar endavant el projecte no arranca.

-les tàperes: com no hi ha un grup de gent de Campos que formi una cooperativa per elaborar aquest producte?

RESSÒ: Per acabar, voleu dir alguna cosa més als lectors pagesos de la revista?

Guillem Roser: als vells no fa falta, perquè saben tant com jo. Als joves, els diria que vagin més vius, que han nascut dins un vermell d'ou i que duen una marxa massa alta. Que pensin un poc més en el futur i que aprenguin a sacrificar-se un poc, no tant com quan nosaltres érem joves (allò era massa), però sí el necessari per construir un futur millor que el present.

Redacció.

Escriure bé poc costa

Darrerament he pogut observar que com més va són més els establiments comercials de la vila que posen els seu rètols del frontis escrits en la llengua pròpia del poble on vivim. En un català perfecte, vaja; però d'això del nom ja en parlaré una mica més endavant. I és aquest fet -d'escriure correctament els rètols- una cosa que em satisfà enormement, que em sembla lògica i elogiuable, sobretot perquè és un símptoma inequívoc de normalització, de pulcritud i de caràcter. Un intent de normalització lingüística, lent i mínim si voleu, però que fa bon verue i dóna una certa dosi d'inusual esperança, en el sentit que fa pensar que encara no hem perdut el seny del tot, i que, en certa manera, fa entreveure que volem subretxar la nostra personalitat i lucidesa preservant tantes coses pròpies.

No vull caure en el parany de tirar més llenya al foc de la intransigència donant inusuals explicacions a correccions llastimoses. El «nom», tammateix, no fa la «cosa». I anar a hores d'ara amb polèmiques de com anomenar la llengua que utilitzam cada dia per expressar-nos em sembla una mica bajà. Dic tot això perquè han estat moltes -i diverses- les persones que a l'hora d'escriure alguns d'aquests rètols han vingut a consultar-me. Gent oberta, amb ganes de fer les coses ben fetes i de no caure en possibles incorreccions molt sovint involuntàries. La majoria han acceptat els meus suggeriments. Ara bé, n'hi ha haguts que s'han mostrat una mica rebecs en el moment d'elegir entre allò que pesonalitzam excessivament anomentant-lo mallorquí i que la normativa, posats a esser lògics., en diu català. Jo ni crec que s'ho pagui discutir ni un segon sobre aquest tema, perquè, com he dit, el «nom» no fa la «cosa». I per resumir-ho de qualque manera, crec que el més convenient, allò que no ens embullarà tant, serà dir que escrivim «rellotgeria» o «magatzems», per exemple, en campaner. I prou. Si nosaltres parlam campaner, escriguem-ho talment, acceptant i fent servir les normes bàsiques d'escriptura de la llengua. El fil, crec que és aquest. El campaner és una forma dialectal del català, com el sevillà ho és de l'espanyol, o el parisenc del francès. No embullem més fil. No cerquem ossos en el lleu ni ens mosseguem les unges donant excessiva importància al «nom». El camí és ben fàcil i senzill com per no complicar una cosa que no ho està gens ni mica. Escriguem idò els rètols en campaner, que és una forma ben mallorquina d'expressar-nos correctament el català.

Posant fil a l'agulla, i tornant al principi, he de manifestar la complaença que suposa trobar-me, als carrers de la vila, aquests testimonis tan vius de recuperació de

la nostra personalitat, darrerament tan malmenada. Perquè l'evidència empeny a suposar el caire voluntariós i noble d'aquesta determinació, esporàdica i elogiosa. Pens que si anomenam les coses pel seu nom tot ens és més fàcil, tot ens és més senzill. És per això que un «Forn», una «Perruqueria», un «Magatzem», una «Ferreria», una «Fusteria», i tants d'altres arts i oficis espargits com hi ha damunt la vermellenca pell d'aquesta vila nostra, ens són més propis, casolans, de més grata lectura. Perquè se'ns presenten en un llenguatge directe, viu, on no hi caben més traduccions que les dels estrangers, igualment que les feim servir nosaltres quan visitam terres del continent. Jo, a França, mai no he vist escrit «Relotgeria». Cosa ben lògica que sigui així. Perquè d'altra no en mancaria que ens supeditàssim als interessos dels forans.

Ara bé, analitzat-ho a fons, seria potser més saludable, i ja que s'ha iniciat aquest camí de normalització -tan espontani com eloqüent- arrodonir globalment el compromís fent servir totes les pàgines del llibre i sense deixar el més mínim forat. «Tancat l'horabai-xes». «Dilluns, dia de descans» són rètols que ennoblixen. Com ennoblix anomenar-se Pere, Sebastià, Bartomeu o Joana. Arribem sempre al rost del més enllà. Perquè la veritat és que trobar-se còmode a ca seva conforta a tothom. I cercant comparacions, l'evidència ens mou a creure que fa molt més bon comprar a una botiga on els productes en venen duen el seu nom propi, ja siguin pebres, lletugues d'enciam, formatge o panades de peix. Aconseguir aquesta normalització, tan natural, -i més en un poble com Campos- no és massa difícil. Basta una mica de bona voluntat, una certa predisposició, i actuar ben dicidits.

Aquesta reflexió, espontània en aquest dia d'agost, em serveix per a congratular-me amb molts de campaners. Arribar a aquests tímids intents que avui palpam és una cosa que fa uns anys no m'hagués imaginat. Ara, però, la podem tocar amb les mans, i enorgullir-nos que les generacions més joves són ben espavilades i actives, sense mica de vessa i molt geniüdes. I és just fer-ne lloança quan pertoca. Conservar, utilitzar i enaltir la nostra llengua és un deure de tothom perquè potència la nostra personalitat. I no dubteu que si no ho feim nosaltres ningú no ho farà, sinó tot el contrari, ens ho espanyaran com més i millor puguin. Així ho certifica la història. I haver de patir una altra feta semblant seria un suïcidi col·lectiu que no desitj a ningú.

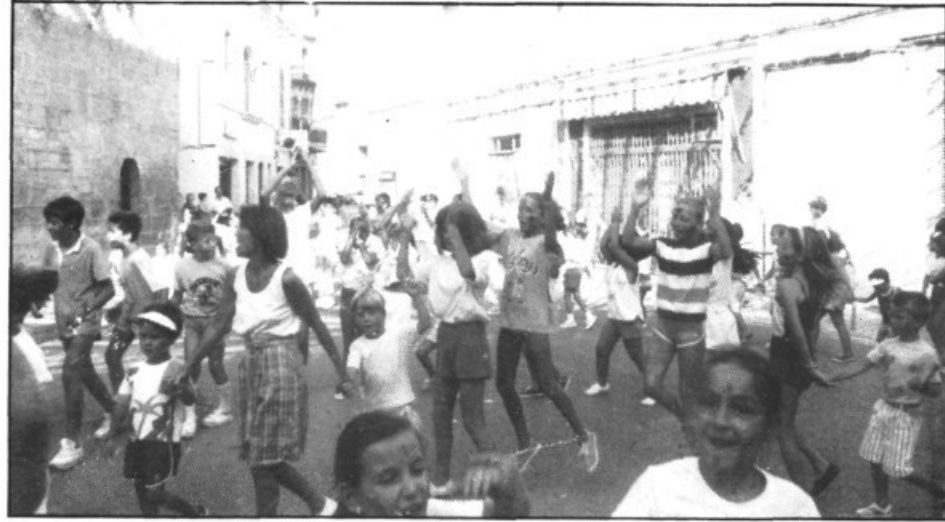

Foto: VIDAL

Horabaixa infantil. Carrer Major

Festes passades

Foto: VIDAL

Escoles d'estiu 88. Demostració de Gimnàstica Rítmica

Foto: VIDAL

Cursa de Ponis. Festes 88. Qui no corr, vola

Exposició de pintures i ceràmiques. Trinita Jaume

Foto: VIDAL

Foto: VIDAL

Exposició Cabrera. Col.legi Fra Joan Ballester

Foto: VIDAL

Dibuix al carrer Estret. Primeres passes dels futurs Caffaros

Foto: VIDAL

La circulació per la vila ja provoca expectació

La berbena de sa pista

per Jaume Lladó

Crec que és digne de lloança l'organització per part de l'Ajuntament d'una berbena amb artistes d'una certa categoria, després de molts d'anys sense cap.

Malhauradament es varen sumar tota una sèrie de circumstàncies que impediren que la festa arribàs al grau de lluentesa al que hagués pogut arribar. La principal causa d'això és la poca quantitat de joves que es donaren cita a Sa pista el passat dia tretze. La causa principal d'aquest fet va ésser la coincidència amb altres actes del mateix estil celebrats als nostres pobles veïnats. Un altre motiu va ésser la pràcticament nul·la publicitat que es va fer, ja que no es va anunciar ni per la televisió, ni per la ràdio. Es dona el cas de gent de Ses Salines que hagués vinguda a la festa i no ho va saber fins que va haver passat. I la tercera causa va ésser la manca de diversificació de l'oferta. Es veu que els organitzadors no coneixen el significat que la berbena estava anunciada com a BERBENA POP-ROCK-TECNO, els tres grups que actuaren, tots tres eren de rock, no n'hi havia cap ni de pop ni de tecno, malgrat el nom que se li va posar. Això va provocar el fet de només satisfer els gusts musicals d'una minoria de joves, els afeccionats al rock, però sense que hi hagués cap oferta per als seguidors dels altres estils musicals, que generalment no solen ésser els mateixos i que, per tant, no varen tro-

bar cap mena d'incentiu per entrar dins Sa Pista. Quant a la qualitat musical dels actuants no hi ha res que dir, ja que varen estar al seu lloc i assoliren un nivell que no estam avesats a veure per Campos. Tant el grup mallorquí **Los Ocultos** com els madrilenys **Los Elegantes** varen tenir una bona actuació, però l'estrella indiscutible del vespre fou na Luz Casal, que va ésser la que més va aconseguir connectar amb el públic, format, en bona part, de seguidors seus o del seu estil musical. Jo l'havia vista cantar fa dos anys a Felanitx i he de confessar que me va agradar més aquí a Campos. De llavors ençà ha canviat tota la seva banda, de la qual destaca el seu guitarrista, que va delectar-nos amb un solo d'una gran qualitat que va entusiasmar a tots els afeccionats a la música forta, que eren allà dins.

I res més respecte a aquesta polèmica berbena, només encoratjar a l'Ajuntament perquè continuï organitzant actes com aquest per als joves, però, si pot ésser, que l'any que vé ho prepari amb més temps i procuri diversificar l'oferta duent quelcom per als joves campaners seguidors d'altres tendències musicals, com són el pop, el tecno, el punk, el heavy, etc., que no varen poder gaudir de la presència de cap dels conjunts dels que a ells els agraden. I així possiblement s'evitarien les pèrdues econòmiques d'aquesta vegada.

FUSTERIA

**Guillem Oliver
i Monserrat**

Carrer de l'Escorial, s/n. Tel.: 65 07 59
(Travessera Rambla)

07630 CAMPOS (Mallorca)

Concurs

Seguim amb una nova edició del nostre, i vostre, concurs. Aquest mes haureu de contestar correctament aquestes cinc preguntes:

- 1- On és i què es feia a «S'Amareta»?
- 2- Cita cinc noms d'eines manuals (no mecàniques) emprades per fer feines de forabila
- 3- Explica el significat d'aquesta dita: «trobar ossos en el lleu»
- 4- Què es «l'estel dels bovers»? Per què s'anomena així?
- 5- Cita el nom de cinc mamífers salvatges que habitin dins el terme de Campos?

Recordau que les regles d'aquest concurs són aquestes:

- a) S'han d'enviar les respostes a: RESSÒ. Apartat de correus nº 40. Campos, abans de dia 30 d'octubre.
- b) Escriviu el vostre nom i llinatges, data de naixement, centre escolar i adreça.
- c) Hi podeu prendre part si teniu entre 9 i 13 anys.
- d) Entre els encertants sortejarem aquests premis: 5 subscripcions a RESSÒ i 5 premis de 1.000 ptes. en llibres.

Notetes de Na «Sacha»

Aquests darrers dies, llegint la nova Ressò, xerrant amb gent i mirant, ensumant el que es diu, es remoreja i mínimament es fa per la vila, pareix que tothom vol definir —s'ha posat d'acord— i dir el que és realment cultura o el que la parauleta inclou, jo dic que ens deixem de coverbos i també de criticar l'actuació de la gent que fa, diu que fa o que vol fer cultura.

«NO ÉS CULTURA:

Morir-se d'avorriment,
oblidar que, de vegades, dues i dues no fan quatre,
ésser còmplice de sa mentida
escriure poemes amb un martell,
renunciar a la utopia,
estimular la plus-vàlua de la ignorància,
sortir al carrer disfressats de cosmonauta,
sonar el piano amb guants de boxa,
alimentar-se de travetes, potades, trepitjades i colzades,
sortir de ca seva amb els ulls uniformats,
enamorar-se d'una biga de formigó
tancar la porta a la ternura,
fer els ulls grossos a la injustícia,
aixecar-se diàriament sense res que dur-se'n a la boca de la
imaginació,
donar besades a un fregall
amagar rialles, somriures i riallades davall la camilla de
l'interés.

ÉS CULTURA:

No conformar-se amb sobreviure
creure sincerament que la llibertat no es dóna:
que s'agafa, que se menja, se beu i, sobre tot, se riu.
Dir el que es pensar, fer el que es diu.

MIGUEL POLO»

Crec que tot allò que es mou dins el nostre poble amb ànim de fer qualche cosa per ell i per les persones que aquí estam: això és cultura!

SACHA

Què passarà el dia en què tornin les esperades pluges i torni córrer l'aigua pels carrers i s'embossin les clavegueres perquè aquestes serveixen de paperera als turistes i no turistes que visiten la nostra estimada vila...?

Necessitam un bon venedor de papereres, que és això el que s'empra per als papers, llaunes, i altres brutors.

Per un Campos més net!!

SACHA

1* «Preferim les tempestes de la llibertat al silenci de l'esclavitud. Sublim!, però avui en dia ni la llibertat és ja tempestuosa ni l'esclavitud silenciosa. Avui en dia el silenci és també llibertat».

(De JEAN BAUDRILLARD)

2* «El meu cor està amb molta gent de la dreta, que és simpàtica i generosa, i el meu pensament amb molta gent de l'esquerra, que té raó. Però no estic disposat a acceptar que en la dreta no hi hagi molts canalles i en l'esquerra molts imbècils».

(D'ANTONIO MINGOTE)

S'ha mort Na Nico

A la nostra revista ens arriba la notícia que Na Nico, més coneguda per «la rossa de l'anunci de Terry» que molts de nosaltres vérem per televisió, i que fou la musa de part del moviment nascut els anys 60, va morir el passat 18 de juliol a Eivissa.

Prensa Llegida

La Punta

TV4

Puis Pujades
A Prada s'ha dit clar: Hi ha d'haver un canal de televisió que abasti els Països de parla catalana. La televisió és en aquest moment la millor eina normalitzadora, més que l'escola o la bona voluntat. En aquest sentit s'haurien de fer els esforços. No es tracta d'imposar res a ningú, ni de posar noms a res. Fer una televisió —si es pot— a tres o quatre bandes, amb programes produïts indistintament a Mallorca o a València, a Barcelona o a Perpinyà.

El greu problema per poder iniciar un projecte com aquest ha de tenir tres vessants: primer, els interessos polítics contraposats, amb la voluntat de tots de dominar el mitjà i fer-lo portaveu dels seus punts de vista; segon, la premsa valenciano-balear, cada cop més decidida a fer creure que Catalunya vol dur a terme una operació imperialista de ves a saber quines proporcions; i tercer, el poder central, que es mirarà el projecte amb recel perquè pensarà, amb tota la raó, que la unitat televisiva ajuda a confirmar una identitat que s'oposa a les manipulacions centralitzadores de qualsevol govern.

Els dos primers vessants del problema es poden resoldre amb voluntat política. Ni les Illes ni València ni el Rosselló tenen, ara mateix, una televisió pròpia: el projecte seria vendible si hi hagués claredat en els plantejaments i quedés ben evident la impossible manipulació del nou canal per cap de les parts. I si aquest pas es fes, la unitat de tots davant els governs centrals seria una força gairebé imprable.

Em pregunto, però, si això pot trobar ressò. ¿Algun dels governs autonòmics està disposat a renunciar a la seva petita parcel·la de poder televisiu, present o futur, a favor del projecte comú? Jo diria que no. Que potser fins i tot intercanviaran favors o vots amb Madrid perquè assumeixi el paper de sempre i accepti la culpa de tot.

(Avui, 24-8-88)

Totes les mares s'han sentit contrariades alguna vegada davant una alteració de la salut física o psíquica dels seus fills, no saben com actuar, què fer, on anar a demanar consell i que aquest sigui el més encertat. Des d'aquestes línies a més a més anirem donant petits consells per informar i orientar sobre alimentació, malalties, hàbits, llenguatge..., coses senzilles que trobam en el nostre quefer diari, però que moltes vegades desconeixem com tractar-les fiant-nos de la intuïció o dels costums que ens han transmès pares, padrins...

Per començar xerrarem dels nou nats, aquestes cosetes petites i indefenses que ens trobam un bon dia a les nostres mans i ens deixa meravellats, podríem contemplar-los hores i hores i mai no ens cansaríem. Però quan som a ca nostra ens assalten els dubtes: això que té es normal?, ara per què plora? quant ha de pesar?, etc. Llavors tothom ens conta la seva experiència -el meu pesava això-, -en Joan nostro a tants de mesos menjava allò- -es nostro petit va caminar als tants mesos-... No hem d'oblidar que cada infant és diferent i té el seu ritme de creixement i desenvolupament propi.

El pes normal d'un nou nat es pot considerar entre 2 kilòs i mig i 4 i mig; durant els 4 ò 5 primers dies es produeix una pèrdua de pes que varia en cada nin i que pot arribar a ser d'un 10 per cent del seu pes al néixer. Aquesta pèrdua es deu a la poca ingestió de líquids durant els primers dies de vida i que no compensen l'expulsió del meconi, orina, la transpiració, etc. Cap als 8 o 9 dies ja haurà recuperat el pes inicial i anirà augmentant paulatinament. No hem de pesar l'infant cada dia, doncs un dia pot guanyar 30 gr. i l'altre perdrel's o no guanyar res, el millor és pesar-lo cada setmana, en què solen augmentar 175 a 200 gr., l'augment progressiu del pes ens indicarà que l'alimentació és correcta.

A partir del tercer mes l'augment de pes no és tant ràpid, sol ser d'uns 150 gr. cada 10 dies, al quart mes el pes del naixement es dobla i a l'any es triplica.

La talla normal d'un infant en néixer és entre 48 i 52 centímetres. El primer mes creixerà 4 cm., el 2^{on}, 3er i 4^{on} l'augment serà de 3 cm. mensuals i en el 5^{on} mes 2 cm. A partir del 6^{on} mes anirà guanyant 1 cm. cada mes fins arribar a midar de 72 a 75 cm. al complir l'any.

Aquestes dades no són rígides, com ja hem dit abans cada nin és diferent i les seves circumstàncies també: constitució, pes al néixer, antecedents familiars..., el més important és que el nin mengi bé i que estigui tranquil i content.

La salut dels més petits

Foto: NURIA VIVES

Entre les atencions que necessita el nou nat està el bany, que hem de convertir en un moment de plaer, li xerrarem, l'acariarem, li farem cossigolles... No li donarem el bany fins un dia o dos després que li hagi caigut el cordó umbilical. Convé que se'l banyi cada dia a la mateixa hora, la que més convengui a la mare, però sempre abans d'una menjada, com que normalment els tranquilitza és preferible banyar-lo el vespre. L'habitació ha d'estar ben acondicionada, a 22 - 24° C, el sabó ha de ser neutre i suau preferiblement líquid. Hem de mantenir el nin amb suavitat però subjectant-lo fort per l'esquena perquè no ens patini, posarem més atenció en la neteja dels dobles: coll, aixelles i engonal. El bany no ha de durar més de 5 minuts i després l'aixugarem suaument sense fregar.

El vestit de l'infant ha de ser el més senzill possible i s'han d'evitar botons, ornaments i costures supèrflues, les camises han de ser de cotó i de fàcil col·locació. No l'hem d'abrigar en excés, com a norma li posarem el mateix nombre de mànigues que duim nosaltres. Moltes vegades les bragues de plàstic no

deixen transpirar i mantenen la humitat i produeixen dermatitis, evitarem els polvos de talc, la millor cosa es posar-li mercromina i deixar eixugar a l'aire quant més temps millor.

Durant els primers mesos de vida el nin passa quasi tot el temps dormint, l'hem de posar de panxa o de costat per evitar que pugui ofegarse amb els freqüents vòmits, es millor no posar-li coixí. A partir del tercer mes el nin dorm menys temps, comença a jugar amb les seves mans, a distingir les persones i fa les primeres rialles voluntàries.

Hi hauria molt més que dir pel que fa als nou nats però la manca d'espai per contar-ho tot ens limita a donar aquestes notes que crec que us poden ser útils. Per acabar us recomanaré un llibre per si desitjau tenir més informació sobre els temes que anirem tractant, en aquesta ocasió si esperau un infant o ja el teniu a ca vostra us pot ser de molta utilitat el llibre «EL RECIEN NACIDO» Respuestas a sus preguntas.

Autors: Santiago García-Tornell i Román Bairabar

Ediciones Omega. Barcelona, 1986.

Núria Vives

Grup Radio afecionats Campos

Foto: FRANCESC VICENS

Moment de l'entrega dels trofeus al primer classificat per Miquel de «Sa Nostra»

El 14 d'agost a Campos es realitzà la primera caça de la Guineu.

A les quatre de l'horabaixa ens reunirem a la plaça d'Es Tres Molins. Anarem arribant les estacions de: Santa Maria, Lluçmajor, Bunyola, Can Pastilla, Sóller, Manacor, Porto Cristo, Colònia de Sant Jordi, Porreres, S'Arenal i una bona representació local.

A les cinc de l'horabaixa posarem la Guineu en marxa, que emeté pel canal 14 (freqüència 27.125 Mhz) en canal 11. Hi havia una estació en base per a possibles emergències, que afortunadament no hi hagué. Tots els participants disposaven d'un mapa de l'àrea en què podrien cercar la Guineu, mapa que prèviament els havia facilitat l'organització.

Als 20 minuts arribà la primera estació, que fou Huracan; després de fer diverses voltes finalment la trobà.

CLASSIFICACIÓ GENERAL

- 1°.- Martín DuránHuracan, de Lluçmajor.
- 2°.- Joan CañellasLima, de Lluçmajor.
- 3°.- Antoni BujosaArgon, de Campos.
- 4°.- Rafel RamírezLucky, de Lluçmajor.

PREMIS ESPECIALS

Premi a l'esperit esportiu concedit a ONES ILLENQUES per la seva col·laboració i assessorament en el concurs:

- 1°.- Local: Antoni BujosaArgon.
- 2°.- Fèmina: Catalina VenyLibra, de Porto Cristo.

També s'entregà una placa commemorativa a l'excel·lentíssim Ajuntament i a la Caixa de les Balears, Sa Nos-

tra, com a agraïment al seu patrocini.

Obtingueren placa les següents estacions:

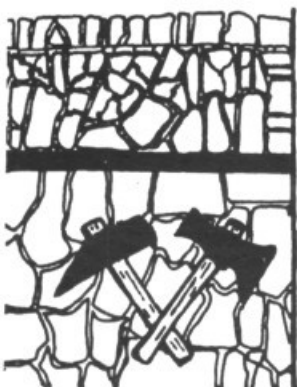
- Maria Jover «Auba», de Sóller.
- José Miguel «Pegaso», de Lluçmajor.
- Tomeu Mas «Orion» de Campos.
- Magdalena Cañellas «Tortera» de Bunyola.
- Jaume Mas «Tio Gadget», de Campos.
- Antoni «Coanegra», de Santa Maria.
- Antoni Gamundí «Lince», de Santa Maria.
- Joan Vidal «Pop», de Campos.
- Maria Rosselló «Milu», de Lluçmajor.
- Pere Joan Miró «Aiguarràs», de Campos.
- Miguel Àngel «Falcon 69», de la Colònia de Sant Jordi.

La ubicació de la Guineu fou la següent: de la carretera de Campos a Santanyi a devers 600 metres de la carretera, damunt la costa, lloc que fou acceptat per tots els participants.

A les nou del vespre ens reunirem al restaurant «Son Colom» de Felanitx per celebrar un sopar de companyonia en el qual no faltaren comentaris ni anècdotes de bon humor; seguidament procedirem a l'entrega de trofeus.

Des d'aquí agraïm el patrocini de l'Ajuntament i de «Sa Nostra», agraïm la col·laboració de Ressò, la revista de Campos. Agraïm l'aportació de tots els col·laboradors i participants, ja que sense ells no hagués estat una experiència satisfactòria positiva per ser la primera, ja que el que consideram més important és la participació, l'amistat i passar un dia junts intercanviant impressions.

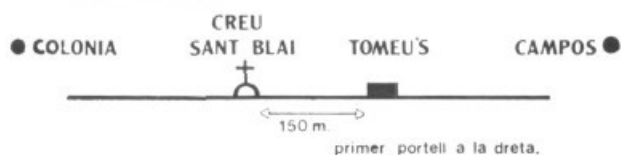
Una salutació molt cordial del grup de radioafecionats de Campos.

TOMEU'S
MARGENERS

Qualsevol feina de pedra

Telèfon 650562
Carrer Mallorca, 30 07630 CAMPOS

Es Trenc, avui

Serà aquesta la solució a la invasió del pinar?.

Foto: VIDAL

Quatre anys de Llei i un any de Pla Especial no han evitat la degradació d'Es Trenc i El Salobrar

Han passat més de quatre anys d'ençà que el Parlament Balear va aprovar la Llei de Protecció d'Es Trenc i el Salobrar de Campos. Ara fa un any el Govern aprovava el Pla Especial que havia de concretar aqueixa protecció.

Dissortadament però la degradació d'aquest espai no s'ha aturat, ans al

contrari s'ha intensificat en aquest darrer període. Es pot dir que es va aturar la urbanització emperò encara no s'ha evitat la degradació. I amb això estam ara.

La manca de gestió, per una banda, la mala gestió per l'altra i algunes de les previsions del Pla Especial per acabar, han fet que el Primer Espai protegit de les Balears (el primer A.N.E.I.) no respongués a les expectatives que s'havien creat i no posàs fi

a la degradació de la zona.

Veguem a continuació alguna d'aquestes actuacions:

Platja i dunes

Una de les zones que havia de gaudir d'una protecció més gran i més estricta, fins i tot segons el Pla Especial, ha vist com s'ha anat degradant d'una forma accelerada:

-El fet més escandalós des Trenc és sens dubte la circulació i aparcament

Peladores d' Ametlles

PUIG DE LLIVOL

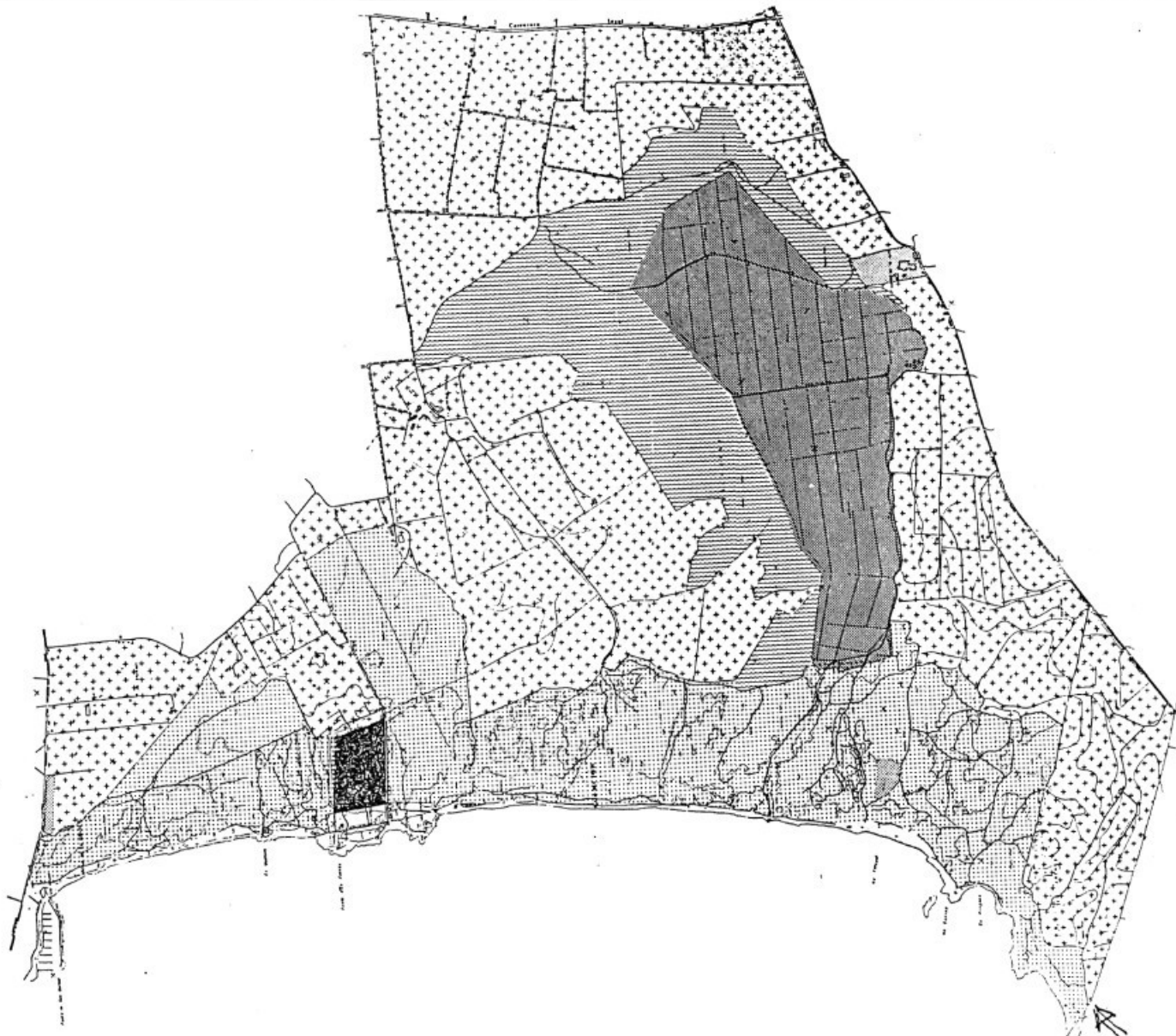
Distribuïdor Exclusiu a Balears:

Leonor Miró Roig

Ferrocarril, 1

Tel. 65 06 30

Campos

de vehicles a damunt la platja i les dunes, maldament el Pla Especial ho prohibís expressament. Es tracta d'una de les accions amb un impacte ecològic i paisatgístic més greu, per quant ha fet malbé de forma irreversible la part més feble del magnífic sistema dunar.

-L'existència d'un edifici il·legalment, devers l'any 1977, construït entre les dunes, i destinat a ús de restauració.

-L'existència de gran quantitat d'hamaques i ombrel·les al llarg de la platja.

-Fems i brutor per tot arreu. Sense dubte es tracta d'una autèntica plaga que afecta a tota l'àrea des Trenc.

-L'aparcament previst pel Pla Especial es situaria a 150 metres de la vorera de mar, enmig d'un espectacular camp de dunes i amb capacitat per

a 750 cotxes. Creim que això no és la solució als problemes dels cotxes, i només ajuda degradar la zona.

-No podem passar per alt, a més alguns fets esdevinguts ja fa un cert temps, denunciats formalment al seu dia, com són les tales de savines a les dunes, l'obertura de pedreres d'arena.

Urbanisme

-L'aprovació de la Llei de Protecció d'Es Trenc, a quatre anys vista, ha tengut errors. Un d'ells és sense cap dubte l'exclusió de l'Àrea Natural d'Especial Interés, del nucli de Ses Covetes. La realitat ha estat que aquest lloc ha crescut de forma exagerada legalment i il·legalment, degradant aquest idíl·lic indret, mitjançant vials i edificacions de poc gust i pràcticament damunt la mar.

-Un dels desbarats que el Pla Especial preveu, és sense dubte, la creació d'una zona hotelera aferrada al Balneari de la Font Santa, dins la zona de protecció just devora el Salobrar. En concret el Pla Especial preveu la construcció d'Apartaments amb capacitat per a 300 places, que la Comissió Provincial d'Urbanisme va declarar l'any passat d'Interés Social. Pensam que es tracta d'una burla i un frau a la Llei de Protecció i Ordenació d'Es Trenc.

BAR
CA'N XIM
CAFÈ

Les indústries guanyen, l'ozon perd

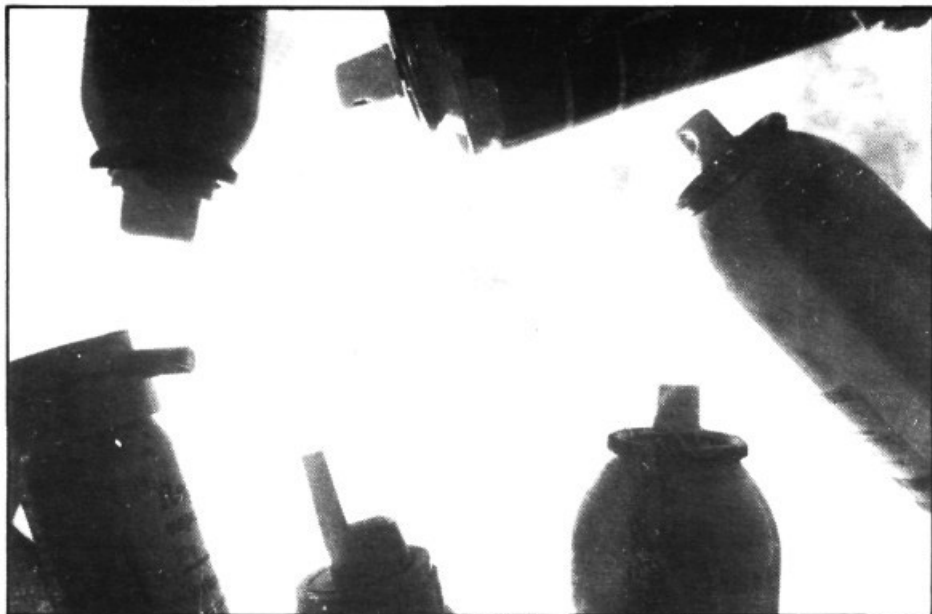

Foto: VIDAL

Els productes clorofluorcarbonats (CFC) són uns components químics utilitzats bàsicament en aerosols (spenys), dissolvents en la indústria electrònica, com agents escumants per fer sabonera en plàstic i refrigerants. Avui en dia no ofereixen cap mena de dubte la seva responsabilitat en la destrucció de l'ozon atmosfèric, això comporta un augment de la radiació ultravioleta i ocasiona no solament problemes del medi ambient, sinó també greus afectes a la salut humana (càncer de pell, danys en el sistema immunològic, etc.).

Els gasos que ara s'escapen a l'atmosfera tardaran de 7 a 10 anys per arribar a l'estratosfera, i les mides actuals reflecteixen els gasos emesos en els anys 70 i anteriors.

Durant dècades les molècules clorades poden quedar en l'estratosfera fins a cent anys i destruir centenars de milers de molècules de l'ozon.

Cada 1 % de pèrdues de l'ozon augmenta el 2 % de la radiació ultravioleta que arriba a la superfície de la terra. En pells blanques, l'1 % de l'augment d'aquesta radiació puja el 4 % la quantitat de càncers de pell. L'augment dels 5 % de llum ultravioleta redueix a la meitat el temps de vida d'alguns microorganismes.

De les vuit empreses Europees de fabricació de cfc, tres són localitzades a Espanya i són majoritàriament de capital estranger. La producció total d'aquestes substàncies ha auagmentat en un 70 % a l'estat espanyol.

És urgent prendre mesures unilaterals que duguin en poc temps a la prohibició de l'ús i fabricació dels cfc, substituint-los

per altres compostos inequos. Mentrestant, és necessari més control de la producció, així com reduir al màxim l'ús de productes que continguin aquesta substància.

Alguns països han desenvolupat lleis per protegir la capa de l'ozon, com Estats Units, Canadà, Holanda, Itàlia i els països Escandinaus, prohibint la utilització de cfc com a propulsades d'aerosols.

Mentrestant aquí redoblen la producció... que cal fer individualment.

Davant de la incapacitat de certs governs, els ciutadans d'alguns països han començat la seva pròpia campanya personal per impedir la destrucció de la capa de l'ozon. Les recomanacions són les següents:

- 1- Limitar al màxim l'ús d'aerosols que continguin cfc com a propel.lent, a Espanya la majoria d'ells en contenen, així que arregla els teus cabells amb fixadors presentats amb altres tipus d'envasament.
- 2- Deixar anar els productes que estan envasats amb escumes de plàstic «sure blanc o groc».
- 3- Si comprou una galera o un aire acondicionat demanau si els seus circuits contenen cfc.
- 4- La majoria d'empreses fabricants d'ordinadors empen cfc per netejar els circuits impresos. Quan compreu un ordinador, enviau una carta al fabricant perquè accelerin les investigacions per aconseguir un producte alternatiu, com el Bicarbonat EC-7 recentment descobert.

Pensau que s'ho paga.

Col·lectiu Verd

Font: Revista Integral nº 103

L'espectacular acció de protesta protagonitzada pel vaixell Sirius i els voluntaris de GREENPEACE, el passat mes de Juny, a la badia de Palma contra la presència del portaavions nuclear «Eisenhower» ha estat el punt reclusiu i de partida de la «Campanya per la Desnuclearització de la Badia de Palma» enlestida per un grup de ciutadans preocupats davant el constant tràfec d'artefactes nuclears a les nostres aigües.

La primera passa d'aquesta campanya ha consistit en l'edició del tríptic que reproduïm a continuació, amb la finalitat de difondre el seu missatge.

- 1.- La guerra i la pau nuclears
- 2.- Palma, el port civil més nuclearitzat de la Mediterrànea
- 3.- La preocupació
- 4.- Un precedent de campanya exitosa: Nova Zelanda (1976-1986)

Tots els interessats en aportar la seva idea o col·laboració poden contactar directament amb el coordinador de la campanya a la Plaça de l'Assistència Palmesana, num. 3, 1^a. (07002), o si o preferiu a la Redacció de «RESSO» (tel. 650.752).

Per ajudes econòmiques podeu fer els ingressos a nom de «campanya per la Desnuclearització de la Badia de Palma» C.C.: 60-05.834-32 (Banc de Crèdit Balear, Ag. Sindicat, Pça. Alexandre Jaume, 2, Palma).

Col·lectiu Verd

Hípica

Les tradicionals carreres de la Mare de Déu d'Agost es varen celebrar a les noves instal·lacions del Club hípic Campos a l'hort d'en Blanc.

Es varen començar a les 4'30 amb poc públic a causa de la calor i també al «trial indor» que es celebrava a la plaça de ca'n Pere Ignasi a mesura que anaven transcorrent les carreres la gent anava venient.

Les carreres varen transcórrer amb tota normalitat fins arribar a la desena carrera, a la qual corria l'egua «Benvençuda» guanyadora del premi hípic local i com és habitual menada pel seu propietari Guillem Coll. Aquesta gran egua va tenir la desgràcia d'enganxar el seu «sulki» amb el cavall «Cartumach» d'aquesta manera el seu conductor va anar a parar amb els ossos per terra, però no hi hagué desgràcies ni per part del menador ni per part de l'egua; podríem dir que va ésser l'única taca negra d'aquest horabaixa hípic que contemplava un gran programa de carreres i que no va tenir tant d'èxit de públic com aquests anys passats.

Al programa hi havia incloses 7 carreres de trot, 3 de galop, 1 de penyes i per acabar una demostració de bot amb obstacles, aquesta demostració va ésser del grat de tot el públic assistent; hi varen prendre part 4 cavalls campaners.

Els resultats varen ésser els següents

1ª CARRERA DE TROT

- 1- Latilla
- 2- Just M.
- 3- Lapin

2ª CARRERA DE TROT

- 1- Jatcha Mora
- 2- Cerezo R
- 3- Harza Mora

3ª CARRERA DE GALOP

- 1- Lantro

Foto: TONI AMENGUAL

- 2- Fosca
- 3- Negra

4ª CARRERA DE TROT POLTROS 2 ANYS CARRERA

- 1- Núria
- 2- Nino Hard
- 3- Neyba B

5ª CARRERA, aquesta va ésser de penyes locals

6ª CARRERA DE GALOP

- 1- Abhat - Turbit
- 2- Kenta
- 3- Tamara

7ª CARRERA DE GALOP

- 1- Fira
- 2- Faisal
- 3- Mi Bisore

8ª CARRERA DE TROT

- 1- H. Pride
- 2- Eureka Mora
- 3- Fort Mora

9ª CARRERA DE GALOP

- 1- Yuguina
- 2- Centenial
- 3- Bon Di

10 CARRERA TROT

- 1- Boga
- 2- Drives Twits
- 3- Bufalo

11 CARRERA DE TROT

- 1- Lutin Du Courone
- 2- Jarvis
- 3- Manille

Massadriver

Futbol sala

Els dies 24 i 25 de setembre Can Xim està convidat a un torneig de Futbol Sala a Calonge amb la inauguració d'una canxa nova.

Es presentarà l'equip de gala amb les ausències de Joan Barceló, M. Roig i Sebas Sala, que són baixes però amb les altes de Toni Lladó (l'estimat regidor) i en Joan Viçens (en calent).

L'equip quedarà així de cara a la temporada 88/89.

- 1- Tolo Mas, porter, 25 anys, de Palma
- 1- Toni Roig, porter, 32 anys, de Campos
- 6- Toni Prohens, defensa, 28 anys, de Campos
- 5- Tià Peixet, defensa, 32 anys, de Campos
- 2- Tomeu Lladonet, defensa, 27 anys, de Campos
- 10- Joan Viçens, defensa, 18 anys, de Campos
- 3- Pep Sala, ala, 23 anys, de Campos
- 8- Jeroni Vidal, ala, 24 anys, de Felanitx
- 9- Miquel Forteza, ala, 25 anys, de Campos
- 13- Toni Lladó, ala, 33 anys, de Campos
- 14- Joan Segur, punta, 33 anys, de Maó (Menorca)
- 11- Angel Crucera, punta, 21 anys, d'Orellana (Extremadura)

Esperem que la pretemporada se salvi amb la consecució d'aquest important torneig i Can Xim pugui començar la temporada amb ànims renovats i alta la moral, els bons jugadors no li manquen.

ESCACS

Foto: TONI AMENGUAL

per Jaume Lladó

El passat dia 14 d'agost es va jugar la darrera ronda del torneig social del club Foment de l'escacs celebrat en motiu de les festes de la Mare de Déu d'Agost. Els primers classificats varen esser:

- 1.- Miquel Ollers amb 7 punts.
- 2.- Joan Pomar amb 7 punts.
- 3.- Francesc Pomar amb 6 punts.

L'incertesa va esser la tònica del campionat, ja que fins a la darrera ronda no es va conèixer el guanyador; quedaren, finalment, empatats els dos primers jugadors, i hagué de decidir el primer i segon lloc per a Bulchotz.

Tampoc fins a la darrera ronda no va estar clar quins serien els juvenils que es farien amb els trofeus que hi havia per a ells. Finalment foren:

- 1.- Francisco Arcas, amb 4'5 punts.
- 2.- Damià Andreu Verger, amb 4 punts.
- 3.- Miquel Mulet, també 4 punts.

Les dues grans sorpreses del torneig, varen esser En Joan Pomar, que estava el sisè lloc a la llista de força i va pujar fins al segon lloc i En Joan Juan Pons, que va pujar del lloc novè fins al quart.

El dia de la Mare de Déu d'Agost, a les 6 de l'horabaixa tingué lloc una exhibició de simultànies a càrrec d'En Joan Pomar, per absència d'En Miquel Ollers. En Joan s'enfrontà a dotze al.lots i guanyà 9 partides; féu dues taules i en perdé només una.

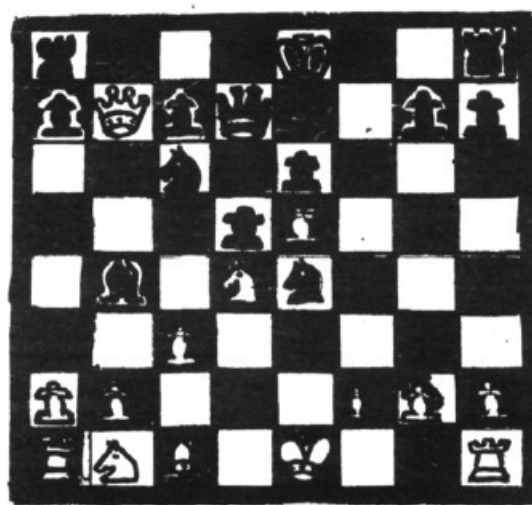
Foto: TONI AMENGUAL

Aconseguiren taules En Francisco Arcas y En Miquel Mulet i l'únic que va guanyar-li va esser En Pedro López, després de jugar un final amb una gran serenitat i precisió.

El passat divendres dia 2, al campanar restaurant de Sa Canova els socis es varen reunir per celebrar un sopar de companyerisme, en el transcurs del qual s'entregaren els trofeus als guanyadors del torneig. També es féu entrega d'un escut del club als nous socis.

Així es tanca la preparació per la nova temporada, que començarà d'aquí breus setmanes, amb la novetat que hi haurà dos equips campaners en competició, en lloc de només un nom era com habitual: l'equip de preferent de sempre i el nou equip de tercera integrat pels juvenils.

PASSATEMPS (Problema d'escacs)

A la posició de la figura toca jugar a les negres. Aquestes disposen d'un mate inevitable en tres jugades. El més qui vé donarem la resposta.

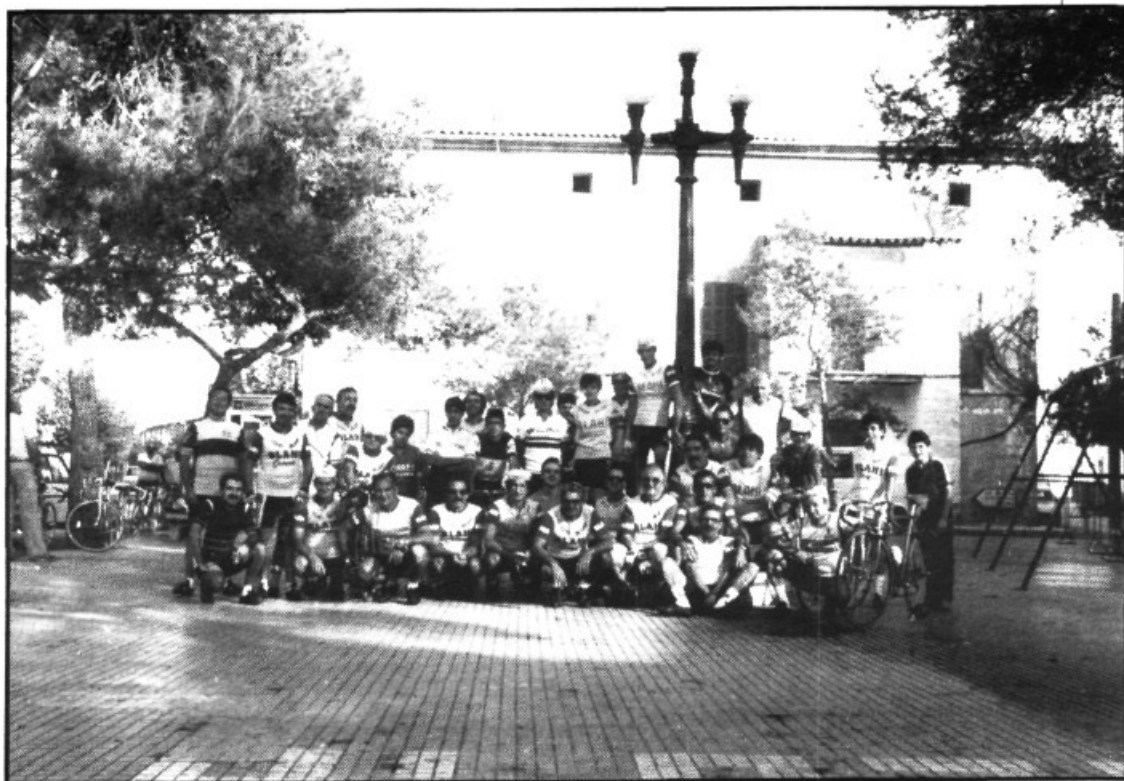
Julià Mascaró i Pere Adrover.

Ciclisme

Ja ha passat la Mare de Déu d'Agost, i ens hem trobat, els afeccionats de les bicicletes sense les tradicionals carreres de dita data. Però ha estat per una raó justificada, ja que darrerament, l'organitza, l'amo Andreu Monserrat (en Tiu), ha allargat la data i seran aproximadament a finals de setembre. Aquest canvi ha estat degut a que la meitat de l'equip Minaco, (del qual l'amo Andreu és el President), es troba dins la secció Balear i Espanyola, i han participat darrerament als campionats d'Espanya, celebrats a Barcelona, que coincidien amb les festes del poble.

Així doncs, tenim una pròxima cita de ciclisme a Campos.

Magdalena Rigo

Tennis

Torneig de tennis de la Mare de Déu d'Agost

Coincidint amb la celebració de les festes de la Mare de Déu d'Agost ha tingut lloc al Club de Tennis Campos el ja tradicional torneig d'aquest esport.

Del dia 14 al 28 es disputaren les eliminatòries de simples i dobles masculins, i s'estrenaren noves pistes.

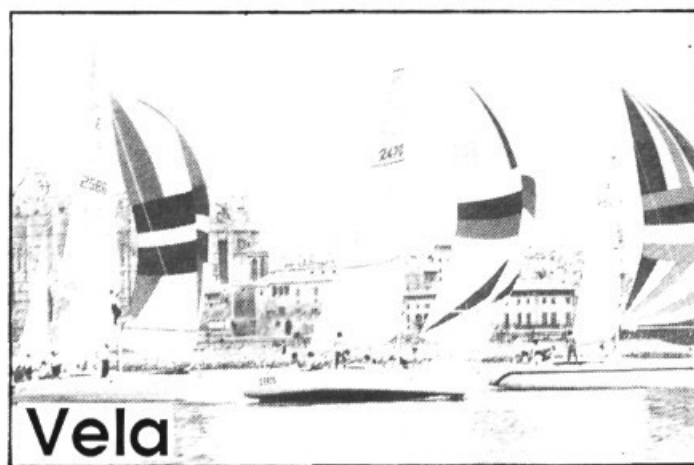
De la trentena de participants a la prova de simples masculins, varen quedar classificats per a la final els jugadors Nofre Veny i Andreu Puigserver, i resultà campió del tor-

neig aquest darrer, que es va imposar per un resultat de 6-3, 6-3.

Quant a la prova de dobles, N'Andreu Puigserver i En Joan Barceló varen guanyar el torneig, davant els altres finalistes, En Nofre Veny i en Cristòfol Calafat, a un partit molt disputat amb el següent marcador: 6-1, 3-6, 6-4.

Diumenge, dia 28, una vegada haver acabat el darrer partit, es féu entrega dels trofeus als guanyadors i finalistes.

Nofre Veny

Aquest passat mes de juliol han tengut lloc dos importants esdeveniments dins el món de la vela: els campionats mundials d'embarcacions 420 (celebrat a Castelldefels) i d'optimist (celebrat a la localitat francesa de La Rochelle). En ambdues competicions han destacat els participants del Club Nàutic de Sa Ràpita.

Quant al campionat de 420, Núria Bover i Marta Reines varen esser la tripulació mallorquina millor classificada al mundial juvenil de la IYRU. La parella de fèmnes aconseguiren la medalla de bronze; acabaren terceres a la classificació general.

A l'optimist, el jove patró de Sa Ràpita, en Gabriel Terrassa també aconseguí la medalla de bronze, acabà el tercer lloc, darrera l'italià Hugo Vandelo (medalla d'or) i el canari Lluís Martínez Doreste (medalla d'argent).

Des de RESSO volem donar l'enhorabona a aquestes joves promeses de la vela i encoratjar-les en la continuació de la seva trajectòria esportiva.

Mateu Salvà

JAUME FERRER I MAS

REPARACIÓ I VENDA DE MOTOS

Carrer Lepanto, 1

Tel. 65 00 60

CAMPOS

TIM PORTAPOK

CAMPOS. Revista d'informació general

1 de Setembre de 1981

Nº 7. Preu 40 pts.

«¿Recogida de basura o qué?»

Posos, Bazofia, Excrementos e Inmundicias... esto es lo que puede hallarse dentro de un cubo de basura... y también lo que puede encontrarse encima de la acera después de la recogida de nuestros estimados, apreciados y compañeros de la porca miseria (con perdón).

¿Por qué a esta «recogida» de basura no se le llama «REPARTO DE TRITUS»?

La palabreja no viene a cuento, pero tiene que ver con la basura, lo que me interesa a mí es lo del «reparto».

Yo he visto vaciar un cubo repleto de RETALES, entonces ví como se dejaba el cubo al revés y lo poco que quedó dentro del cubo tomó el fácil camino de arriba hacia abajo, un camino recto, un camino que tiene como meta el suelo, la acera; entonces el líquido (poco líquido, pero que bastó) se derramó y esparció. La acera por la mañana apareció que no vean, pareció un dibujo mal pintado, además del dulce y suave olorillo a no sé qué... Ya sé que deberíamos poner un o una bolsa dentro del cubo, para que los desperdicios no quedan hechos un pan anti-higiénico. Pero ¿qué les cuesta a ellos dejar el cubo boca arriba?

Prefiero tener el cubo sucio y la acera limpia, que limpio el cubo y la acera sucia ¿ustedes no? y ¿qué me dicen de la

prensa, la prensa que lleva «LA GÓNDOLA DE LOS VESTIGIOS»? Ahora me refiero al camión y voy a explicar lo que todos sabemos: el proceso de convertir toda la MASA DE RESIDUOS en casi nada.

Cuando se tiene el camión «més o manco», lleno, es sometido a la prensa o TORTURA porque, cuando se prensa la basura, cosa necesaria, se desprende una exótica y altrapirenaica fragancia, olor suave y delicioso que sirve para que los vecinos de este municipio, los cuales se supone que durmen durante la noche, se percaten de este apretón tan ruidoso como difícil de respirar».

GALILEO

¿Què vos ha parescut? Això fa set anys, això era exactament el que passava, però ningú no li va fer cas, no s'ha compost res, pitjor! Ara encara els «enginyers» s'han desbaratat.

Els repartidors de tritus o fems, no són els mateixos, ara fan feina (?) els horabai-xes.

Una cosa molt important, els vespres ja no sentim la premsa tant com abans, ara la veim, ara veim aquests senyors elegants entrar dins els bars deixant el camió abaix de la finestra, (per la qual cosa els veïns han de sortir al corral per no asfixiar-sè), fent copes per aquí i per allà i no els cobris, convida'ls a tots perquè si no, acceleren.

Ah! I quan acceleren sobrepassen la velocitat del so (en aquest cas, esnifada de brutor) perquè quan fa una estoneta

que han passat, et pega un baf a la cara que vas col·locat tot el capvespre.

I ells se'n riuen, al.lots que en gaudeixin!! Ara només mancaria que els compràssim un «traque de Roxa» amb «Cravate» i «Bombin» i espardenyés Karhu de 15.000 pts., farien el prototipus d'home europeu, ben vestit, amb corbata, capellet, espardenyés tipus Abascal, des preocupat i un poquet porcellet amb un camió preparat per anar al París-Dakar.

I això no és res! El camió sí que és increïble, passa pel torrent de Son Cañar a 160 Km./h., i clar, després l'home de l'hort pot collir les ametlles d'en terra, i allà on ha caigut el camió pot començar a fer una piscina per les vaques, ja té el clot fet.

Quan va per dins la vila: anem per enmig, és un consell de la Direcció General de Trànsit, perquè el camió sempre va per les voreres, principalment per l'esquerra, té preferència. Si pots passar, atura't, que si no pegaràs de cap dins la premsa.

Que collons passa aquí? Ningú no pot arreglar aquest caos circulatori de la góndola? A veure si algú ens fa cas després de set anys, i per què no posam un municipal amb el vespino davant el camió? Ca!! Amb aquestes trompes que agafen els enginyers el tirarien en l'aire... Guillellem, els contribuents pagam la feina, no les brusquerades... a veure si arreglam això. És un repte, dóna'ns qualche culle-rada de mel de tan en tan. Els contenidors es poden llevar, ja hi ha veïnades que no es parlen: totes els volen devora ca seva!

TIM PORTAPOK.

FUSTERIA

**TOMEU
PROHENS**

Juan Ballester, 8 Tel 65 01 42 Campos

**SECCIÓ D'ANUNCIS
CLASSIFICATS**

Amb aquest número encetam aquesta secció en la qual es podran anunciar de forma totalment gratuïta tots aquells particulars que vulguin comprar, vendre, llogar o canviar qualsevol bé per a ús propi.

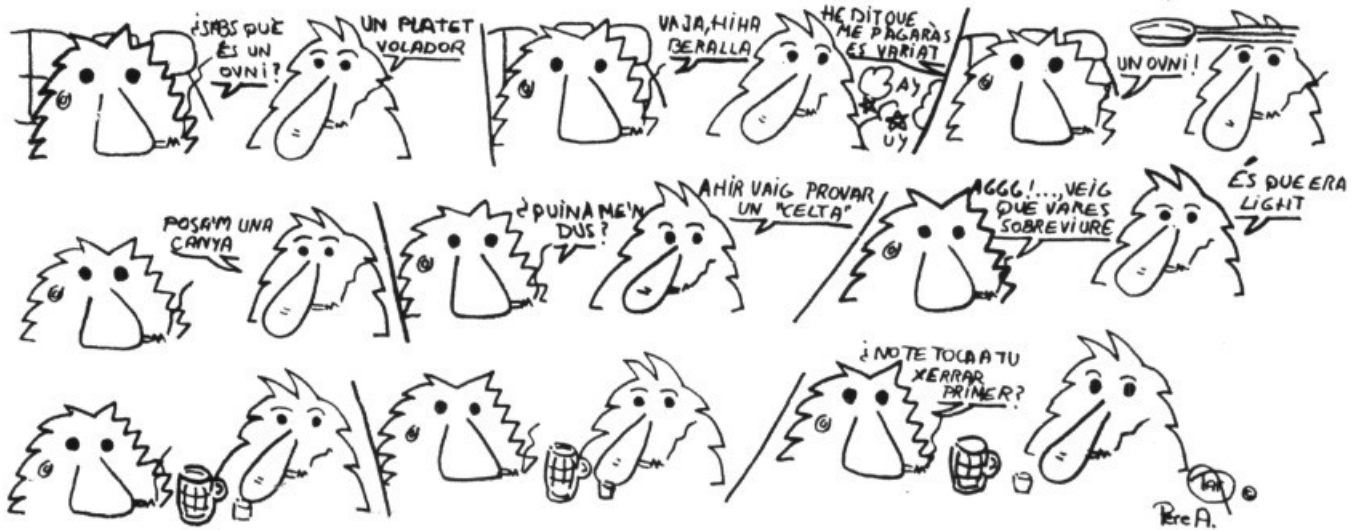
-VENC Montesa Crono de 75 c.c. Per més informació Tel. 65 06 92 (preferiblement els migdies).

-COMPR Yamaha 400 c.c. o similar. Per contactar amb mi podeu telefonar al nº 65 06 92 (si pot esser, els migdies)

-VENC un frigorífic i un equip compacte (tocadiscs, ràdio i cassette) estéreo (Tel. 65 08 25)

-VENC Zodiac, 2'85 m. Yamaha 3'5 H.P. Perfecte estat (color butà). 15.000 pts. Sebastià. 65 26 10.

Sant Mikel & Kronenbord (los heavies de Campos)

Agenda mes de Juliol

NAIXEMENTS

- Manuel Gómez González, fill de Joan Josep i Margalida, va néixer dia 4 de Juliol a les sis i vint-i-cinc de la matinada.
- Francesca Adrover Jaume, filla de Nadal i d'Antònia, va néixer dia sis de Juliol a les sis de la matinada.
- Salvador Oliver Adrover, fill de Llorenç i de Llúcia, va néixer dia nou de Juliol a la una i cinc de la matinada.
- Miquel Vadell Lladó, fill de Blai i d'Antònia, va néixer dia denou de Juliol a les quatre i mitja de l'horabaixa.

MATRIMONIS

- Miquel Antoni Mas Forteza amb Miquela Maria Garcies Manresa (28 Maig 1988). Es Convent.
- Joan Pons Pallicer amb Antònia Prohens García. (2 Agost 1988). Església de Sant Julià.
- Pere Joan Mesquida Ferrer i Lluís amb Joana Clar Llancras (9 Juliol 1988). Es Convent.
- Pere Joan Mesquida López amb Margalida Núñez Díaz (16 Juliol 1988) Església de Sant Julià.
- Rafel Chaparro Ortega amb Caterina Vicens Obrador (30 Juliol 1988) Església de Sant Julià.

DEFUNCIONS

- Aina Maria Caffaro Roch. 6 Juliol 1988, 81 anys C/ València, 16.
- Maria Gayà Mesquida, 7 Juliol 1988, 74 anys, C/ Rigo, 33.
- Miquela Soler Lladó, 9 Juliol 1988, 83 anys, C/ Corredor, 17.
- Guillem Adrover Valls, 10 Juliol 1988, 3 anys C/ Victòria, 39.
- Aina Galmés Pascual, 20 Juliol 1988, 95 anys, C/ Bisbe Tallades, 17.

Pere Joan Mesquida López i Margalida Núñez Díaz

Foto: VIDAL

Miquel Antoni Mas Forteza i Miquela Maria Garcies Manresa

Foto: VIDAL

Distribucions de begudes

S. GINARD

*SCHWEPPE'S
AGAMA
EL BATURRICO
ESTRELLA DORADA
KRONENBOURG
AIGÜES MINERALS*

MAGATZEM

Final travesia C/Norte

CAMPOS

Cafè TURISME

Plaça Tres Molins, 2.

-Tel. 650752 CAMPOS

RESTAURANT

Sa Canova

CUINA CASOLANA MALLORQUINA

NUÑO SANS, 27 - TEL. 650210
CAMPOS

Especialitats:

Sopes mallorquines

Cassola

Cabrit rostit

Conill amb ceba i caragols

etc...

PRODUCTES ADROVER

FABRICA de

BEGUDES

REFRESCANTS

Carrer de Menorca s/n

Campos